

norsk filatelistisk tidsskrift

nft 10
DESEMBER 1987

*God jul
og godt nytt år!*

AV INNHOLDET: FD på Gjøvik: Jubileum og nye medlemmer, s. 449 ● Fjordfil 87: God markedsføring og gratis katalog ga meget godt besøk, s. 450 ● D/S Bodø til bunns, men posten ble berget, s. 452 ● Vår venn Gustav: — Er det ikke fabelaktig?, s. 455 ● Resultatene av NFT's konkurranse: 1. premien til Henrik Evensen, Lillestrøm, s. 456 ● Troms Filatelistklubb feiret 60-års jubileum, s. 460 ● ATM — er det filatelistiske samlerobjekter eller ikke?, s. 462 ● Postal dokumentasjon: Om et par tidlige følgebrev — i ordets egentlige betydning, s. 466 ● Klubbtidsskrifter: Hva skjer rundt i landet?, s. 470 ● NORDLAND-stemplene, s. 472 ● Foran FINLANDIA: Suset fra de store skoger, s. 480 ● Norske poststempler (Del 12): Enring-stemplene 1878, s. 484 ● NYTT om nye frimerker, Postkassen, Vi Sakser, Litteratur m.m. Tilsammen 48 sider.

☐ Årets premiekonkurranse i NFT er avgjort. Vinner ble Henrik Evensen (t.v.) som her får 1. premien overrakt av forbundsstyremedlem Ivar Sundsbø. Side 456.

Velkommen til POSTMUSEET

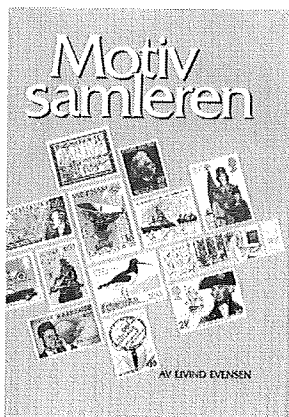
POSTMUSEET viser postens historie illustrert ved gjenstander, dokumenter og bilder. Det er i første rekke et spesialmuseum for post og filateli, men Postverket er så nær knyttet til utviklingen av landets kommunikasjoner og næringsliv at museet har noe av interesse for de fleste. POSTMUSEET har uten sammenlikning landets største og mest verdifulle frimerkesamling. Det er utstilt frimerker fra alle verdens land, og den som er interessert i norske frimerker, kan lære utrolig mye ved å tilbringe noen timer i museet. POSTMUSEET ligger i Dronningens gt. 15 i Oslo, inngang fra Prinsens gt. med heis til 4. etasje.

Åpningstider:

Mandag–fredag: 10.00–15.00

GRATIS ADGANG

Helårsgave til alle frimerkesamlere:

«Jeg er kommet til det resultat at dette er den beste bok Norsk Filatelistforbund har sendt ut i min tid som forbundspresident.»

Paul H. Jensen

«Bogen kan varmt anbefales.»

SWH, Politiken

«... alle tiders ...»

**Ib Eichner-Larsen,
Berlingske Tidende**

«Denna Handbok är verkligen superb. Vi ska göra vad vi kan för att sprida den bland våra medlemmar.»

Olle Band, Bibliotekar SMS

«Bogen er spækket med gode råd, ligesom der advares mod fallgruber. . .»

V.L., Dansk Filatelistisk Tidsskrift

«... jag rekommenderar alla motivintresserade att beställa den. . .»

Gunnar Dahlvig, Svensk Filatelistisk Tidskrift

«Boken är skriven med tanke på motivsamlare. Trots det innehåller den även många gullkorn för samlare inom den traditionella filatelin.»

G. Nykvist, Philatelia Fennica

**FAVØRPRIS
TIL 30.6.1988
KR. 98,-**

«Bodø Filatelistklubb har fra Forbundet fått din bok om motivsamling. Jeg lar den gå på rundgang med nærmest pålegg om at alle må lese den. En stor del av retningslinjer/råd du kommer med, har gyldighet for alle typer utstillingssamlinger. Boka er god og lettlest.»

Sten Isaksen, formann

Boken kan kjøpes/bestilles hos alle frimerkehandlere og bokhandlere.

Utgitt av:

WENNERGREN-CAPPELEN A/S

Nedre Vollgate 9. Boks 738 Sentrum, 0105 OSLO 1.

Vi söker objekt till jubileumsauktionen!

14.500.000
– nytt rekord!

Kombinationen Hafnia 87 och "wonderful Copenhagen", drog verkligen de internationella köparna till vår auktion. Intresset blev följaktligen oerhört stort och auktionen en fantastisk succé. Vi slog vårt skandinaviska omsättningsrekord med ca 2 miljoner i svenska kronor räknat. Många individuella prisrekord uppnåddes också, inte minst på det internationella materialet.

Med vår nästa auktion firar vi vårt 20-årsjubileum. Den bästa present vi då kan få är Ert förtroende genom en inlämning av objekt. Har Ni något lämpligt Ni vill avyttra, så **kontakta oss omgående**. Vi lovar att vi skall göra jubileumsauktionen till en verklig **fullträff**.

Förskott kan lämnas på inlämnat material, och vi köper också kontant.

POSTILJONEN AB

Box 4118, S-203 12 Malmö, Tel 040-722 90
Besöksadress: Södra Tullgatan 3

I Stockholm: Drottninggatan 114 A 5 tr. Besök endast efter överenskommelse per tel 08-32 70 70.

I Danmark: Skandia-Postiljonen A/S, Trommesalen 7, DK-1614 Köpenhamn, V tel (01) 22 03 00.

NUMMER 10
DESEMBER 1987
46. ÅRGANG

norsk filatelistisk tidsskrift

ANSVARLIG REDAKTØR: ERLING SJONG

nft

Meddelelser fra forbundet

Nye forbundsklubber

Norsk Filatelistforbund ønsker Nittedal-Hakadal Frimerkeklubb velkommen som forbundsklubb med virkning fra 1/1 1988. Ivar Sundsbø er forbundsstyrets regionansvarlig for klubben.

Skedsmo Frimerkeklubb er tatt opp som forbundsklubb fra 1/7 1987, og ønskes velkommen i Norsk Filatelistforbund. Regionansvarlig fra forbundsstyret er Ivar Sundsbø.

Klubb-jubileer

Spørsmålet om hvilke rutiner forbundsstyret skal følge i forbindelse med de enkelte klubbens jubileer fremover, ble drøftet på styremøte 7. november. Da det er vanskelig for sekretariatet å ha full oversikt over hvilke klubber som har jubileum og når de har jubileum, ble det uttrykt ønske om at klubbene selv gjør Forbundet eller den regionansvarlige oppmerksom på dette. Man skal i sekretariatet forsøke å utarbeide en liste over kommende jubileer, og det vil bli utarbeidet generelle retningslinjer for hvordan Forbundet skal vise sin oppmerksomhet.

Nye region-betegnelser

Forbundsstyret har vedtatt å endre noen av betegnelsene for de enkelte regionene. «Region Trøndelag» skifter navn til «Region Midt-Norge», «Region Sentral-Norge» skifter navn til «Region Hedmark-Opland», «Region Sentral-Norge Sør» skifter navn til «Region Oslo-området».

INDIA 89

Forbundsstyret har foretatt et enstemmig bekreftende vedtak på en tidligere beslutning om at Paul H. Jensen skal være norsk kommisjonær for INDIA 89. Han er også ønsket som medlem av juryen.

nft

BYTTE

Piet Holleman, Mollenbeekstraat 33, 6871 WX Renkum, Holland, ønsker seg byttevenn i Norge. Korr. engelsk.

Emil Scabanski, 1124 Sofia, j.k. «Lenin» bl.7 vh «V», Bulgaria, ønsker bytteforbindelser i Norge. Kan gi diverse materiale fra en rekke sosialistiske stater i bytte. Korr. tysk.

Leonardo Infante G, Aguasaj Casa 2766, 6205 Monagas Calle la Cruz, Venezuela, ønsker brevveksling med norske samlere. Korr.: eng., tysk, fransk.

Rob Mesman, Graaf Florisstraat 9, NL-2274 SV VOORBURG; Nederland, ønsker byttekontakt. Korr.: eng.

Hans-Peter Reuling, Bahnhofstr. 68, D-5401 KOBERN-GONDORF, Vest-Tyskland er 17 år, og ønsker byttekontakter. Korr.: tysk.

Dr.med K. Dorn, Röntgenstr. 3, DDR-9030 KARL-MARX-STADT, Øst-Tyskland ønsker byttekontakter. Gir DDR**/stpl./brev. Ønsker norske, finske og svenske nyheter stpl. eller på brev. Kan også gi Tyskland inntil 1932 stpl. eller brev mot norske frem til nr. 100. Korr.: tysk, eng.

nft

Postkassen

En-øres porto

Tor Skauge etterlyser i NFT nr. 8/85 og 2/86 «bygdejulekort» frankert med en-øres frimerke.

I min samling har jeg et slikt kort stemplet GRØNDALEN i desember 1918.

Med vennlig hilsen
Bjørn E. Bunæs

**under
lupen**

Redaktørens egen spalte

Hvorfor så mange nye frimerker?

Det var en av norsk filatelis tidligere augurer, Bernt C. Middelton, som i sin tid, i irritasjon over et økende antall nye utgivelser av norske frimerker, stilte spørsmålet: «Hvor bærer det hen?»

Ikke rettere vi husker gjaldt dette spesielt at postverket skulle utgi fire frimerker i anledning av 900-årsdagen for Hellig Olavs død på Stiklestad.

Hva Middelton ville ha sagt i dag, med en stadig galopperende økning i antall nye frimerker, ikke så mye i Norge riktignok, men i et overveldende antall mange steder ellers i verden – ja, se det vet man jo ikke. Men det er nå kommet så langt at også andre og mindre prominente personer forlengst har ropt et varsko.

Den danske forbundspresidenten Knud Mohr uttrykte under HAFNIA frykt for at de mange nye frimerkeutgavene man nå ser, bidrar til å skremme folk bort fra filatelen.

Vi skal denne gang holde oss fra å kritisere strømmen av nye frimerker fra «sjeikdommer» og «småøyer». Vi har sagt nok om dem. Nei, denne gang vil vi gå over dammen – og se hva f.eks. USAs postadministrasjon gjør: Antall nye frimerker viser en stadig økende tendens. Ifjor utga man 80 nye frimerker. Hvor mange det etterhvert blir/er blitt i år,

har vi ennå ikke oversikt over. I 1977 utga U.S. Postal Service 36 frimerker. Året etter var man oppe i 52, for i 1979 å redusere antallet til 34. Men siden har det gått stadig oppover: 1980=47, 1981=64, 1982=94, 1983=45, 1985=57 – og altså 80 i 1986. Ifølge katalogen fra SCOTT, er det utgitt 2.222 bruks- og jubileumsmerker i USA. Dertil kommer en rekke «spesial-merker».

I juni i år presterte man i USA å utgi 50 forskjellige merker i en serie. Og ikke nok med det: Alle de 50 forskjellige merkene ble utgitt i et eneste stort ark, med derav følgende utallige muligheter for kombinasjoner vannrett og loddrett. Det er serien «American Wildlife» vi tenker på. Hva er hensikten? Hvor bære det hen?

E.S.

God jul - godt nyttår

Redaktøren og forretningsføreren for NFT vil med dette ønske alle lesere, bidragsyttere og annosører en god jul og et riktig godt nyttår!

E.S.

Rapport fra Frimerkets Dag på Gjøvik

Jubileum og nye medlemmer

Gjøvik Filatelistklub feiret sitt 75-årsjubileum på Frimerkets Dag den 9. og 10. oktober 1987

Klubben har hvert år markert seg på Frimerkets Dag, det vil si helt siden denne merkedagen kom igang i 1971.

Denne gangen fikk klubben anledning til å utfolde seg i postsparebankens eksklusive nybygg i Storgata 14. Postverket gav også fin markedsføring ved å flette jublantens arrangement inn i sine FD-annonser i avispresse og POSTEL.

Tidligere år har det vært FD-tilstelning på Gjøvik postkontor, og man var derfor meget spent på hvordan oppslutningen ville bli i nybyggets lokaler.

Klubbens arrangement gikk ut på en lokal utstilling, i det 12 rammeflater å 15 albumark var rigget opp i Postsparebankbygget. Utstillingen besto av diverse samlinger fra klubbmedlemmer, og de som stilte ut var: Knut Buskum: Berømte norske kvinner og menn på utenlandske frimerker.

Jens Guldahl: Gamle brev og kort med lokale stempler.

Tage Peterson: Deler av Nordensamling.

Arne M. Møller: Canada 1930–1960.

Utstillingen var først og fremst ment som et «blikkfang» for publikum og skulle vise at det finnes flere må-

ter/områder å samle på, likeså var den ment å vise nybegynneren hvordan samlinger kan monteres på egne ark.

Klubben hadde sin stand med salg av de nye frimerker og miniatyrark med FD-stempel og jubileumsstempel og salg/bytte av egne varer. Interessen for jubileumsstempelet var meget stor.

Ved standen var det også anledning til å stille spørsmål om frimerker og frimerkesamling som hobby, og en god del benyttet seg av denne muligheten.

I tillegg til dette hadde man meget god hjelp av postverkets personale.

Oppslutningen ble meget bra. Ca. 200 frimerkeinteresserte besøkte standen og klubbens omsetning kom opp i ca. 10.000 kroner inkludert

alle bestillinger på spesialkonvolutt m/spesialstempel.

Søndag den 11. oktober ble det et lite pusterom og mandag den 12. oktober kl. 17.00 fortsatte klubben sin jubileumsfeiring med jubileumsauksjon på Café Atlas.

Over 200 objekter var lagt ut til salg, besøket var meget bra og auksjonsstemningen var på topp med Jens Guldahl som den erfarne auksjonarius.

Klubben greide også å kapre nye medlemmer under jubileumsfeiringen, noe man er meget glad for selv om en skulle ønske at antallet hadde vært større.

Interessen for frimerkesamling som hobby er tydeligvis fortsatt stor i Gjøvik-regionen, så muligheten for å øke medlemstallet ytterligere skulle være tilstede.

□ Spesialkonvolutt i anledning Gjøvik Filatelistklubs jubileum.

Flekkefjord FK markerte jubileum med FJORDFIL 87:

God markedsføring og gratis katalog ga meget godt besøk

Flekkefjord Filatelistklubb kunne i høst feire sitt 20-årsjubileum, og jubileet ble markert med den regionale juniorutstilling Fjordfil -87 i dagene 24. og 25. okt. på Avholdslokalet i Flekkefjord.

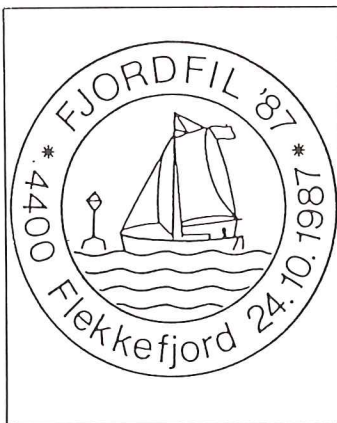
– Dette var virkelig interessant, uttalte en begeistret publikummer som hadde avlagt utstillingen et besøk.

Og klubben hadde virkelig lagt vekt på å nå et publikum også utenfor filatelistenes egne rekker.

Innbydelse var sendt til alle klubbene i de to Agderfylkene samt Rogaland. Skuffende nok fikk man bare påmeldt utstillere fra de aller nærmeste klubbene i regionen, Lund FK og Farsund FF i tillegg til egen klubb. Ni utstillere deltok i konkurranseklassen. Utenfor konkurranse deltok to seniorer fra Flekkefjord FK, dessuten stilte jurymedlemmene med egne samlinger.

Men hvor ble det av de store klubbene? Ligger ungdomsfilateliene helt i dødvanne i de store klubbene Stavanger og Kristiansand?

Det var lagt ned et stort arbeid for å markedsføre utstillingen for publikum. Utstillingskatalogen var samtidig et jubileumsskrift med mye interessant lokalt frimerkestoff. Å ha en annonse-

konsulent i utstillingskomiteen, viste seg å være svært så verdifullt. Han skaffet så store annonseinntekter at heftet kunne utdeles gratis til samtlige husstander i kommunen. Utkjøringen sørget klubbens medlemmer selv for. Det var dessuten sørget for fyldig forhåndstale i regionens aviser.

Resultatet uteble da heller ikke. På de to dagene var det mellom 400 og 500 mennesker innom utstillingen. Lokalene

□ Merete Eik mottar Norsk Filatelistforbunds premie av juryformann Gunnar Loshamn. (Foto: Kåre Tønnessen).

□ Det var mange ivrige frimerke-interesserte blant rammene på FJORDFIL 87. (Foto: Kåre Tønnessen).

egnet seg ypperlig og ga virkelig plass for de vel 50 rammene, postvesenet og to handlerstands – foruten kafeteria og småbord der publikum kunne slå seg ned for en frimerkeprat.

Utstillingens stempel var utformet av Bjørn Erling Strømland og viser en losbåt som passerer Flekkefjord Havnefyr.

Postverkets Arthur Birke-land hadde hendene fulle begge dager. Det vakre merket «Hardt le» av C. Krohg som utkom den 9. oktober, var som skapt for dette stempelet og ble mektig populært.

Juryen besto av Gunnar Loshamn, Torleif Vatland og Terje Skjoldal, alle fra Farsund FF, med førstenevnte som formann og Gaute Len-de Flekkefjord FK som jury-elev.

Juryen kunne til slutt dele ut fire sølv-, fire sølv/bronse- og en bronsemedalje. Forbundets premie for beste utstillert totalt gikk til Merete Eik, Lund FK, for samlingen «Flora».

Auksjon, tippekongkurran-

se, tegnekonkurranse samt kafeteria med massevis av pølser, var innslag som publikum tydelig satte pris på.

– Vi er strålende fornøyd, kunne en tilfreds formann Helge Stø konstatere etter at dørene var stengt søndag. Å konkurrere med en spennende cup-finale om publikum er ingen enkel sak, men utstillingen viste at med en god, publikumsvennlig markedsføring går det an å trekke mye folk til frimerkeutstillinger.

Det er å håpe at utstillingen kan bringe enda flere medlemmer til en klubb som for tiden har god oppslutning og et hyggelig miljø der alle er villige til å ta i når et løft skal tas.

Resultater:

SØLVMEDALJE:

Alf Bekkevik, Farsund FF: Norge stemplet fra 1972.

Irene Eik, Lund, FK: Blant alle lande i øst og vest.

Merete Eik, Lund, FK: Flora-en vår – til glede og nytte.

Roy Myklebust, Farsund, FF: Færøyske posthus.

SØLV-BRONSE

Ingunn Hellesmark, Lund FK: Hester.

Svein B. Hellesmark, Lund FK: Ski.

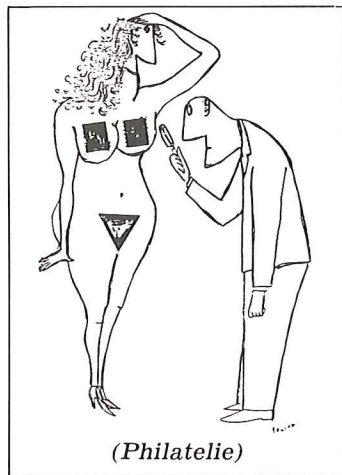
Terje Heskestad, Flekkefjord FK: Poststeder i Flekkefjords-regionen.

Stein Andreassen, Flekkefjord FK: Poststeder i Flekkefjords-regionen.

BRONSE:

Geir Johannessen, Farsund FF: Nyere Norge.

Kåre Tønnessen

(Philatelie)

D/S «BODØ» til bunns, men posten ble berget

Av Sten Isaksen

En sen vinterdag for snart 45 år siden var erstatnings-hurtigruta D/S «BODØ» på vei nordover fra Brønnøysund. Det var tung sjø, tett snødrev og det var mørkt – og denne fredag kveld 27. februar 1943 endte skipets ferd på et skjær. Det var ikke første gangen, som jeg om litt skal komme tilbake til, men denne gang var det i hvert fall for godt. Og i kjølvannet ble det skapt filatelihistorie.

For selv om alle ombord ble berget, så forsvant alt av post og gods ned i dypet sammen med skipet. Og der ble posten liggende i nesten halvannet år. Først neste sommer, i juli 1944, tok dykkere seg ned til skipet og hentet opp posten. Etter å ha blitt tørket på postkontoret i Brønnøysund, nådde meste-

parten av den fram til mottakerne 17 måneder forsinket.

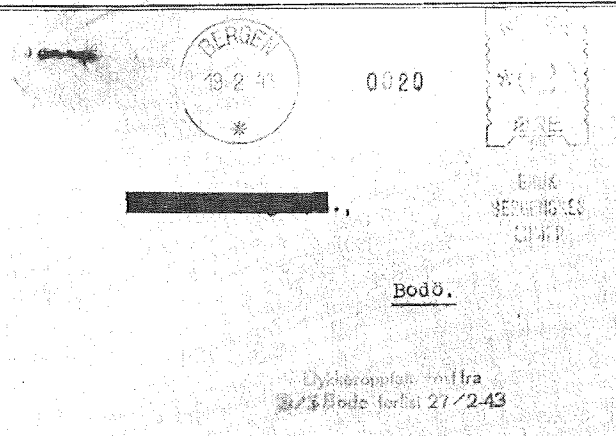
Et av brevene ble solgt på DANOs auksjon nr. 39, den 3. oktober 1987.

Ved ankomst Svolvær var original-brevet lagt i en post-sakkonvolutt med maskinskrevet påtegning «Berget ved D/S Bodøs forlis». Denne

ytre konvolutt var poststemplett Svolvær 14.7.44.

Selv har jeg i min samling et brev adressert til Bodø. Dette brevet var i så bra stand etter tørkingen, at noe nytt ytre omslag ikke var nødvendig. I stedet ble det forsynt med et grønt stempel «Dykkeropptatt post fra D/S

Det Bergenske Dampskibsselskab, Bergen

Frimerker er verdier som skal tas vare på. Det gjør du best med album og utstyr fra SAFE.

Føres av ledende frimerkehandlere landet over.

Gratis brosjyre får du ved henvendelse til importøren:

Sørlandets Frimerke- og Myntsenter, boks 768, 4601 Kr.sand

Bodø forlist 27/2-43» før det ble utlevert til adressaten.

Sank på dypt vann

Men tilbake til D/S «Bodø». Ifølge et NTB-telegram skjedde forliset klokka 22 om kvelden fredag 27. februar:

«— Skipet krenget sterkt over, men fløt kort etter av grunnen og kom i drift, hvorefter det sank på dypt vann, 500–600 meter fra skjæret der grunnstøtingen skjedde. De siste av passasjerene og mannskapet reddet seg bare noen minutter før skipet gikk ned. Utpå morgenen lørdag ble de skipbrudne tatt opp av en motorkutter og bragt inn til Brønnøysund hvor de ble innkvartert og tatt i forpleining.»

Som jeg var inne på innledningsvis, var dette ikke første gang skipet havarerte. D/S «Bodø» var nemlig et navn det bare hadde båret i ett års tid. Det gamle navnet var D/S «Erling Jarl», den gang det seilte under Nordenfjeldskes flagg. D/S «Erling Jarl» gikk i hurtigrutefart da det forliste ved Brønnøysund i 1941. Vraket av skipet ble kjøpt av Erling Sannes i Bodø som sørget for å få det satt i stand. Det nye navnet ble altså D/S «Bodø» og skipet var leid ut til Ofotens Dampskibsselskab i Narvik for hurtigrutefart da det ble borte for godt.

De fleste brevene det hadde med seg på denne skjebnesvangre turen, er

også borte. Men det burde være mange nok igjen til at det er mulig å få slått fast om det kun var brev som gikk via Bodø postkontor som ble utstyrt med det nevnte, grønne linjestempelet. Derfor ber jeg alle som selv har brev som er hentet opp fra D/S «Bodø» om å ta kontakt med meg, og gjerne sende fotokopi av brevet slik at jeg kan få registrert hvilken behandling brevene har fått på de ulike postkontorene.

Sten Isaksen

Bjørnmyra 4

8050 Tverlandet

(Medlem av arbeidsgruppen for Norsk Skipspost)

nft

Postkassen

Posthornutgavene 1879–83, del 13, NFT 9/85

Anmerkningen fra Åge Brudeseth er aldeles riktig. Det hadde sneket seg inn en «katt blant hermelinerna».

Jeg oppdaget dette selv, da jeg leste gjennom artikkelen i tidskriftet, at en av de viste NK 38-klisjeene var en NK 37II.

Om Åge Brudeseth nå kjøper boken som har kommet ut, vil han finne at klisjeen nr. 26 er tatt ut og erstattet med teksten «UT-GÅR» i en forøvrig blank rute. Men takk i alle fall, det er ikke mange som er så skarpe når det gjelder å skille disse merkene fra hverandre.

Harry Snarvold

COOKØYENE

I NFT nr. 8/87 kommenterer Hans Petter Grønvold mitt innlegg i NFT nr. 5/87. Jeg takker for opplysningen om at Cook Islands frimerker er i bruk på Palmerston, for bekreftelsen på min antagelse om at Palmers-

ton er en av de øyene som representerer de 15 stjernene i nasjonens flagg, og for opplysningen om at Palmerston er en av de øyene som representerer de seks små stjernene på den første frimerkeutgaven i Cook Islands Federation.

Det var interessant å lese at eldre kilder feilaktig har plassert Palmerston i «Northern Group», og at Manuae nå er ubebodd. I en oversikt over resultatet av folketellingen 1. desember 1981 er imidlertid Palmerston plassert i «Northern Group» med 51 innbyggere, mens Manuae og Te au-o-tu står oppført i «Lower Group» med 12. «The Statesman's Year-Book 1985–86» har også samme plassering og tall.

Grønvold har selvfølgelig rett i at Te au-o-tu ikke er noe annet navn på Takutea. I mitt forrige innlegg hadde Takutea ved en trykkfeil blitt til Takutes, noe som jeg gjorde NFT merksam på allerede i juni.

Jeg vet ikke om det er Grønvolds eller min kilde som er korrekt, men da mine filatelistiske spørsmål er besvart tilfredsstillende, så er jeg fornøyd med de opplysningene jeg har fått.

Med vennlig hilsen

Bjørn E. Bunæs

Vår venn Gustav, entusiastisk filatelist og løpergutt:

- Er det ikke fabelaktig? (II)

– Jeg fant, jeg fant! Det er vår venn Gustav, frimerkesamler med adgang til rikholdige mengder innkommet post i et større firma, som på denne måten – nok en gang – melder sin overraskende ankomst til vårt kontor.

– Er det flere stygt stemplede merker du har på lager? Sist presenterte du en samling snuskete avstemplinger på 4,50-verdien av «Tall i farver». Hva er det denne gang?

– Jo, ser du, her har jeg et brett med 2,70-verdien av bruksmerkene som kom i februar. Som du ser varierer bredden på marginen sterkt.

– Javel, – og hva så?

– Videre ser du at det brune bunntrykket også varierer i bredde. Noen steder går det helt ut, andre steder er det hvite i marginen – altså der hvor bunntrykket ikke er påført – det dominerende.

– Ja, det ser ut til å stemme. Men hva så da?

– Er det ikke fabelaktig?

– Nei, jeg skjønner ikke et dust.

– Jo, ser du. Enn om bunntrykket etterhvert blir så skjevt påført at det hvite i marginen til slutt spiser seg inn på selve frimerket? At man faktisk kan finne merker uten bunntrykk eller bare med delvis bunntrykk? Ville ikke det være fabelaktig?

– Jo, du er inne på noe der. Men etter hva jeg kan se er det ingen av de merkene du viser som ikke har bunntrykk . . .

– Se nå på den andre rekken ovenfra. Stripen med bunntrykk blir mindre og mindre. Merket lengst til venstre har bare en tynn stripe med brunt bunntrykk ut for taggene. Hva blir så neste trinn? Jo, at det hvite i marginen spiser seg videre inn i merket. Det ville være fabelaktig, ikke sant?

– Jo, jo. Men disse merkene er altså ikke slik.

– Nei, men det kommer, det kommer. Vær sikker. Jeg har også tatt med noen merker som viser at denne forskjellen i bunntrykket i marginen går både horisontalt og vertikalt i arket. Og at også 2,30-verdien med blått bunntrykk, har samme tendensen. Når tror du vi finner de første merkene uten bunntrykk? Jeg bare spør, sa Gustav og forlot meg hastig – denne gang uten å smelle med døren.

Og så kom det . . .

Ikke før var vårt besøk av vår venn Gustav til ende, før hans spådom gikk i oppfyllelse: Et bruksbrev med nettopp det han spådde, et merke delvis uten bunntrykk, dukket opp, avstemplet i Trondheim (4.11.78?) Til venstre ser man at f. eks. NORGE står på hvit bunn, mens resten av merket har brunt bunntrykk. For å bruke Gustavs uttrykk: Fabelaktig. Etter hva som sies har det også dukket opp slike merker helt uten bunntrykk. spennende, ikke sant?

E.S.

Resultatene av NFT's konkurranse 1987:

1. premie til Henrik Evensen, Lillestrøm — vi gratulerer!

NFTs store premiekonkurranse 1987 er avgjort. Vi gratulerer vinneren **Henrik Evensen, Romeriksgt. 27, 2000 Lillestrøm**, med den flotte førstepremien, et utmerket eksemplar av Nk. nr. 44, 12 øre mattgrønn! Han har allerede fått premien overrakt — mens de følgende store og små premievinnerne i tur og orden får sine premier tilsendt i posten.

Deltagelsen denne gang var kolossal. NFTs redaktør har hatt en enorm oppgave med å gå gjennom samtlige besvarelser. Det ble en anseelig bunke etter hvert. Mange hadde svart riktig på alle de 20 spørsmålene, og det måtte loddtrekning til. Og Henrik Evensens besvarelse var altså den første uttrukne riktige

besvarelse. I motsetning til forrige gang, da bare ti deltakere hadde alt riktig og vi måtte trekke premievinnere også blant dem som hadde alt *nesten* rett, kunne vi denne gang finne samtlige premievinnerne blant dem som hadde svart riktig på alle spørsmål.

Kommentarer

Mange hadde gitt kommentarer til spørsmål og svar, og endel av disse vil vi trolig komme tilbake til noe senere.

Det oppsto en feil i 2. omgangs spørsmål nr. 5. Til redaktørens store tilfredshet og deltagerne til ære, hadde de aller fleste faktisk *selv* funnet ut av feilen — før vi korrigerste den i NFT. Det var likevel noen få som sendte inn korrigerst besvarelse, og dette er det naturligvis tatt hensyn til.

Gledelig var det denne

gang å se så mange besvarelser fra lesere i utlandet. Deltakere både fra Sverige, Finland, Danmark, Vest-Tyskland, Storbritannia og Frankrike var å se i den store bunken av løsninger. Særlig var det mange deltakere fra Danmark.

Vanskelig spørsmål?

Det er et av spørsmålene som tydelig har voldt mange hodebry. Ja, de aller, aller fleste av dem som har et eller flere gale svar, har nettopp bommet på dette spørsmålet. Det gjelder spørsmål nr. 4 i konkurransens første omgang.

Spørsmålet lød: Hvilke katalognumre forekommer med varianten «lukket hale-dusk»?

Det var oppgitt tre svarmuligheter: Nr. 127, Nr. 246 og Nr. 282. Svært mange har svart Nr. 246. Og dette er jo forsåvidt riktig. Men de som

GRATIS TIL DEM

Vort salgskatalog som bl.a. inneholder tilbud på Norge, Danmark, Grønland, Færøerne, Island, Finland, Tyskland samt meget mer, tilsendes alle seriøse samlere ved henvendelse til:

CN FRIMÆRKER

Boks 248 - 4000 Roskilde Danmark

Medlem af Danmarks Frimærkehandlerforening

Premievinneren:

Førstepremievinner Henrik Evensen bor i Lillestrøm. Han er juniorleder i Skedsmo Frimerkeklubb.

Premien ble en stor overraskelse for Evensen,

og forbundsmedlem Ivar Sundsbø og Arve Løhre (som deltok som fotograf for anledningen) møtte bare smil og velvilje da de kom anstigende med et flott eksemplar av NK 44, som var førstepremien denne gang.

Evensen samler selv Norge.

– Men jeg har faktisk ikke sett meg råd til å anskaffe et 12 øre mattgrønt til samlingen, sier han selv.

Og NFTs redaktør går ut fra at premien får noe nær hedersplass i Norge-albumet til Henrik Evensen!

Gratulerer!

har lest oppgaven skikkelig, la straks merke til at spørsmålet lød: Hvilke ... numre ...? Med andre ord, det var spørsmål om flere enn ett katalognummer. Og riktig svar er her både Nr. 246 og Nr. 282. Underlig er det at de som fant frem til Nr. 246 (20 øre løve, rød 1940), ikke tenkte på at samme merke jo forekommer med overtrykt V. Med andre ord: Nr. 282. Noen har faktisk svart bare Nr. 282, tydelig uten å tenke over at samme merke forekommer uten V-overtrykk, og da som et annet katalognummer.

Lett/vanskelig?

Noen få andre feil går også igjen. Men de er slett ikke mange.

Underlig var det å se at over 100 deltagere hadde nøyet seg med å sende inn

løsning bare for den første konkurranse-omgangen. Mange av disse hadde alle svarene riktige. Og 2. omgang var, etter de flestes mening, lettere enn den første – slik at de jo burde kunne ha løst denne oppgaven også og sendt inn besvarelsen. Enda underligere er det å se at tre deltagere faktisk har sendt inn besvarelse på oppgave nr. 2, uten å sende inn besvarelse på nr. 1...

Noen av deltagerne har bemerket at oppgavene var for vanskelige.

Noen har også sagt at de var for lette. Bemerkelsesverdige er det da at en av dem som hevdet at oppgavene var for lette, faktisk har svart feil på to av spørsmålene...

Ny konkurranse?

Mange sier at de synes dette er et fint tiltak av NFT,

og at vi absolutt bør fortsette med slike konkurranser. Et par deltagere er inne på at vi burde arrangere konkurranser etter «utslagsmetoden», slik at bare de som hadde alt riktig i en omgang, skulle få lov til å delta i neste omgang. Dermed ville vi få en slags «norgesmester» i filateli.

Vi er ikke så sikre på at dette er veien å gå. Her er det nemlig spørsmål om å engasjere leserne, engasjere flest mulig, og at de som deltar også skal lære noe av deltagelsen. Men vi er naturligvis lydhøre overfor ethvert forslag, og bringer gjerne disse videre til ledelsen i Norsk Filatelistsforbund – som til syvende og sist har det avgjørende ord hva angår konkurranse-opplegget og om det blir noen ny konkurranse neste år. Vi tør i skrivende stund ikke love noe, men håper at det vil kunne la seg gjøre med flere konkurranser.

Her er listen over premievinnerne:

Vinnere i NFTs konkurranse 1987 ble:

1. Henrik Evensen, Romeriksgt. 27, 2000 Lillestrøm.
2. Ole Georg Nordli, Johan Bojersv. 17, 7021 Trondheim.
3. Terje Dalfest, Greisdalsvn. 51, 8016 Mørkved.
4. Ketil Arnesen, Gamle Oslovei 31 A, 7000 Trondheim.
5. Oddleif Engebretsen, Erik Werenskioldsv. 17, 2300 Hamar.
6. Konrad Moe, Margareta Dahls gt. 45, 6400 Molde.
7. Astrid Ebbesen Lund, Snorresgt. 72, 2300 Hamar.
8. Henning Arendt Knudsen, Ivar Aasens vei 21, 2031 Skjetten.
9. Arve Ragner, Stigenga 60, 0979 Oslo 9.

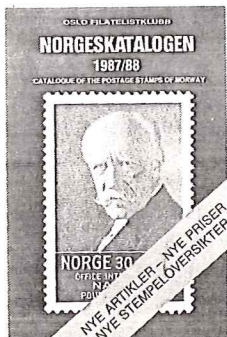
10. Frode Konst, Sagåvegen 38, 2400 Elverum.
 11. Frida Langholen, 2412 Sørskogbygda.
 12. Odd Schilling, Prof. Dahls gt. 47, 0367 Oslo 3.
 13. Michael Hole, Maridalsveien 169, 0469 Oslo 4.
 14. Tor-Magnus Lundebø, Lundebø, 1640 Råde.
 15. Per-Arno Hansen, Gruegaten 22, Oslo 6.
 16. Harald Rønning, Postboks 2331 Solli, 0201 Oslo 2
 17. Erling Johan Aune, Granlia 28 B, 5080 Eidsvåg i Åsane.
 18. Olav M. Martinsen, Myrmanntv. 16, 7080 Heimdal.
 19. Bjørn Bråthen, Billebakken Terr. 47, 1750 Halden.
 20. Dagfinn Aldeholm, Myrullveien 22, 4062 Klepp stasjon.
 21. Ingrid Nilsen, Vollen 57 D, 9405 Kanebogen.
 22. Kjell Erik Pettersson, Skjelstadmark, 7520 Hegra.
 23. Einar Anderssen, Korsvegen 28, 1500 Moss.
 24. Turid Veggeland, Moflatevn. 7, nr. 307, 3700 Skien.
 25. Geir Flatheim, Ospeberg-leite 8, 4042 Hafsrfsjord.
 26. Ola Haugland, Kikkutveien 10, 0491 Oslo 4.
 27. Jan Einar Valhammer, Boks 146, 4281 Skudesnes-havn.
 28. Olav J. Herstad, Nordahl Brunsgt. 13, 3600 Kongsberg.
 29. Øystein Frøiland, 5306 Erdal.
 30. Sten Isaksen, Bjørkmyra 4, 8050 Tverlandet.
- Løsningene på konkurransene KONKURRANSE NR. 1:**
1. 1972.
 2. Nr. 2.
 3. Nr. 37.
 4. Nr. 246 og Nr. 282.
 5. Nr. 449.
 6. 1949.
 7. Nr. 54.
 8. Rødviolett.
 9. Mer enn tre.
 10. 8.
- KONKURRANSE NR. 2:**
1. 10 rist.
 2. 12.
 3. 15 øre.
 4. 30 øre.
 5. Klippfisk.
 6. Armauer Hansen.
 7. Postkort med frimerker på kortets forside.
 8. RR.
 9. Svane.
 10. «Per Fossum».

nft

Litteratur

NORGESKATALOGEN 1987/88

Utgiver: Oslo Filatelistklubb

Norgeskatalogen for 1987/88 er videre utarbeidet i forhold til forrige katalog. Nå vil man ikke finne de mange prisjusteringer på enkeltmerker, men det er kommet til flere nye spesialartikler og nye stempeloversikter.

Man kan videre si at det er kommet til en del nye priser etter

som brevpriser på bruksbrev er ført frem til 1976 samtidig som det er satt priser på alle tjeneste- og portomerker på brev.

Det som imidlertid gjør at katalogen mer enn tidligere vil være uunnværlig for enhver Norgessamler, er en kvalitetsvurdering av stemplede frimerker. Så er oversikten over enningsstemplers omgjort til også å omfatte NK nr. 1, 4, 8/14 foruten de røde posthornmerker med stolpeskrift. En prisvurdering av trerings nummerstemplers på nr. 1, 4 og 8/14 er også ny. Egne oppslagsplansjer med

illustrasjoner av varianter er påbegynt i årets katalog og vil bli utvidet i fremtiden. En illustrert artikkel om «Samling av postkort» er også ny. Georg Størmers tidligere oversikt over eldre brev samt registreringer av større enheter av våre eldre frimerker, er av katalogkomiteen omarbeidet i nye oppsett og oversikter, og oppdatert med endel nyoppdagelser. 20 mm-utgaven er også dene gang revidert på flere punkter takket være håndbukkommiteens arbeid med denne utgave. Katalogen – den 40. utgave – har langt bedre fargeillustrasjoner enn i forrige utgave, som var den første med fargegjengivelse av frimerkene.

Steinar Krokmyrdal

FYLDIGE BESKRIVELSER

OG GRATIS AUKSJONS-

KATALOG FRA
RUGBY PHILATELIC AUCTIONS
LUCAS HOUSE DEPT
RAILWAY TERRACE RUGBY WARWICKSHIRE
CV21 3JQ ENGLAND
TEL (788) 62723

VI ØNSKER ALLE VORE GAMLE OG NYE KUNDER EN
GOD JUL OG ET GODT NYTÅR

Juletilbud

ÅRSSETT

DANMARK		ISLAND		GRØNLAND	
1969	400,-	1974	125,-	1977 1	69,-
1970	100,-	1975	95,-	1977 2	40,-
1971	100,-	1976	60,-	1977 3	30,-
1972	100,-	1977	60,-	1978	30,-
1973	85,-	1978	90,-	1979	30,-
1974	80,-	1979	65,-	1980	29,-
1975	75,-	1980	60,-	1981	49,-
1976	69,-	1981	100,-	1982	29,-
1977	65,-	1982	60,-	1983	79,-
1978	40,-	1983	90,-	1984	42,-
1979	40,-	1984	90,-	1985	45,-
1980	39,-	1985	100,-	1986	35,-
1981	80,-	1986	100,-	1987	65,-
1982	69,-	1987	140,-		
1983	85,-				
1984	110,-				
1985	198,-				
1986	169,-				
FÆRØYENE		NORGE		ÅLAND	
1975/76	1150,-	1969	725,-	1984	79,-
1977	125,-	1970	675,-	1985	49,-
1978	75,-	1971	530,-	1986	62,-
1979	60,-	1972	230,-	1987	60,-
1980	29,-	1973	225,-		
1981	38,-	1974	100,-		
1982	32,-	1975	120,-		
1983	69,-	1976	85,-		
1984	75,-	1977	110,-		
1985	75,-	1978	90,-		
1986	95,-	1979	80,-		
1987	99,-	1980	45,-		
		1981	75,-		
		1982	80,-		
		1983	130,-		
		1984	75,-		

ALLE PRISER INKL. FORUDBETALING TIL GIRO 1 99 89 96 OSLO + 20 KR. (PORTO)

Har De fået vort nye salgskatalog 1988 som bla. indeholder tilbud på bla. Enkeltmærker, samlinger, minneblokke, FDC, m.v. fra skandinavien samt pakker fra hele verden. Dette tilsendes **GRATIS** til alle seriøse samlere ved henvendelse til

CN FRIMÆRKER

Boks 248 - 4000 Roskilde Danmark

Medlem af Danmarks Frimærkehandlerforening

Troms Filatelistklubb feiret 60-årsjubileum

Kr. Wilhelmsen hedret med æresmedlemskap

Troms Filatelistklubb kunne lørdag 7. november markere sin 60-årsdag ved bl.a. en jubileumsfest med god mat, hyggelig samvær og utdeling av ordener til fortjente medlemmer. Tilstede under feiringen var også styret i Forbundet, som hadde lagt et av sine styremøter til Tromsø. Klubben ble stiftet den 8. november 1927. Initiativtagerne til klubben var Einar Eriksen og Odd S. Schneider, kunne Troms Filatelistklubbs nåværende formann Steinar Krokmyrdal fortelle i sin jubileumstale. Einar Eriksen ble klubbens første formann.

Troms Filatelistklubb var forøvrig den første i sitt slag som ble stiftet i Nord-Norge. På stiftelsesdagen i 1927 var det også interesserte tilstede fra Harstad. At klubbene ble hetende Troms Filatelistklubb, skyldes ikke minst at man ville fange opp så mange av frimerkesamlerne som mulig i hele fylket og gjerne videre utover.

Etter at det nå er blitt flere klubber i de nordlige landsdeler, forlydes det at det foreligger forslag om at klubben skal skifte navn til Tromsø Filatelistklubb.

Troms Filatelistklubb har

valgt hele 1987 som «jubileumsår», og for å markere dette arrangerte man i februar en regional frimerkeutstilling.

Troms Filatelistklubb har i dag over 100 medlemmer, hovedsakelig fra Tromsø by, foruten ca. 250 støttemedlemmer fra det ganske land.

Markert seg sterkt

Under jubileumsfesten hilste Norsk Filatelistforbunds president Ingolf Kappelrud fra forbundet. Han understreket at Tromsø-klubben alltid hadde markert seg sterkt i filatelistisk sammenheng, og ønsket tillykke med jubileet ved å overrekke en bukett blomster.

Det var dessuten ordensutdeling i klubbens egen orden

«Den Gyldne Isbjørn». Her ble Børre Amundsen tildelt Storkors, mens Lars Liahjell og Odd Harald Johannessen ble Kommandører. Steinar Krokmyrdal, Jostein Jevnigen, Sveinulf Hegstad, Arvid Jørgensen, Sigurd Tøllefsen og Carl Svendsen ble alle slått til Riddere.

En spesiell oppmerksomhet ble klubbens mangeårige «primus motor» Kr. Wilhelmsen til del. Han ble tildelt et tinnkrus med inskripsjon som takk bl.a. for arbeidet som redaktør av bladet TFK-nytt i nærmere 20 år. Wilhelmsen ble også utpekt som æresmedlem i Troms Filatelistklubb.

Blant de mange gjestene på jubileumsfesten fant man bl.a. den 89-årige Halfdan D.

□ 89-årige Halfdan D. Johansen (t.v.) har vært med i Troms Filatelistklubb i 57 år, og stortrivdes tydelig på klubbens 60-årsfest. Her er han fotografert sammen med klubbens formann Steinar Krokmyrdal og fru Torill Krokmyrdal.

Johansen, som faktisk ble medlem bare tre år etter at klubben ble til. Han har altså vært medlem i 57 år.

Styremøte med forhindringer

At Norsk Filatelistforbund denne gang hadde lagt sitt styremøte til Tromsø, og dermed fikk bli med på jubileet, er et ledd i de forsøk som gjøres på å oppnå nærmere kontakt med klubbene rundt om i landet. At det skulle holdes et styremøte i Tromsø, har forøvrig vært bestemt for lenge siden. Det forrige styret forsøkte faktisk to ganger å legge styremøter til Tromsø. Begge gangene måtte de avlyses, – én gang som følge av flystreik, én gang som følge av hotellstreik. Også denne gang så det ut som om tilfældighetene skulle «avlyse» det hele, idet tåken nettopp denne helgen la sin klamme hånd over det sydlige Norge og truet med å stoppe enhver flyforbindelse med resten av landet. Selv om styremøtet var berammet til lørdag 7. og søndag 8. november, skulle de fleste av styremedlemmene ha vært på plass i Tromsø allerede fredag for å delta i Tromsøklubbens medlemsmøte. Som kjent var det særlig denne fredagen det gikk riktig ille med flytrafikken, og noen av styremedlemmene nådde faktisk frem først langt ut på natten, – lenge etter at medlemsmøtet var avsluttet.

Men to som nådde frem i rett tid, var Ingolf Kapelrud og Egil H. Thomassen. De holdt foredrag på klubbmøtet om henholdsvis Kina og luftpost som samleområde. Tredjemann som skulle iilden, Ivar Sundsbø med Belgia som samleområde, var blant dem som p.g.a. tåken ikke nådde frem til Tromsø før ut på natten...

□ Kristian Wilhelmsen (t.v.) ble på jubileumsfesten hedret for mangeårig innsats for klubben, bl.a. for å ha redigert TFK-NYTT på en fremragende måte i 20 år. Her blir han overrakt en erkjentlighetsgave fra klubbens formann Steinar Krokmyrdal. Wilhelmsen ble også utpekt til klubbens æresmedlem.

□ Fra ordenspromosjonen i Tromsø, hvor Børre Amundsen slår enda et fortjent medlem av klubben, Arvid Jørgensen, til «Ridder av Den Gyldne Isbjørn».

Det er nesten ni år siden de første norske ATM kom ut. Hvilket navn man skal sette på dem, «automatfrimerker» eller «frankerings-etiketter», er både et definisjons- og skjønnsspørsmål. Forfatteren av denne artikkelen har brukt «automatfrimerker» som betegnelse, og selv om internasjonal filateli mer og mer har gått over til «etikett»-betegnelsen, står det naturligvis forfatteren fritt å bruke det som passer ham best. Det har vært skrevet lite om ATM, bortsett fra spredte rapporter om prisnivå/forfalskninger. Det kan derfor være på sin plass å bringe ATM-filateli frem i lyset og gi en viss informasjon om grunnlaget for denne.

E.S.

ATM — er det filatelistiske samleroobjekter eller ikke?

Av Geir Høydalsvik

Det finnes mange og lange definisjoner på automatfrimerker, men faktum er at merket har akkurat samme funksjon som et vanlig frimerke. De brukes til frankering av forsendelser, og har ubegrenset gyldighetsperiode. Derimot bortfaller frankeringsavtrykk direkte på konvolutt, og etiketter med påtrykt dato, som kun er gyldige den ene dagen.

I år er det elleve år siden det første automatfrimerket utkom i Sveits, om vi ser bort fra en fransk forløper.

Norge var det andre landet i verden som tok i bruk ATM, og hittil har 22 land utgitt ca. 195 forskjellige merker, med fordeling i henhold til Fig. 1. Siste kolonne (Antall 2) bør tas med forbehold, da det stadig gjøres nye oppdagelser. I tillegg kommer selvfølgelig alle varianter.

Det finnes tre hovedtyper av automater. Den vanligste er FRAMA-automaten, som bl.a. benyttes i Norge. I Tyskland brukes den tyskproduserte Klussendorf-automa-

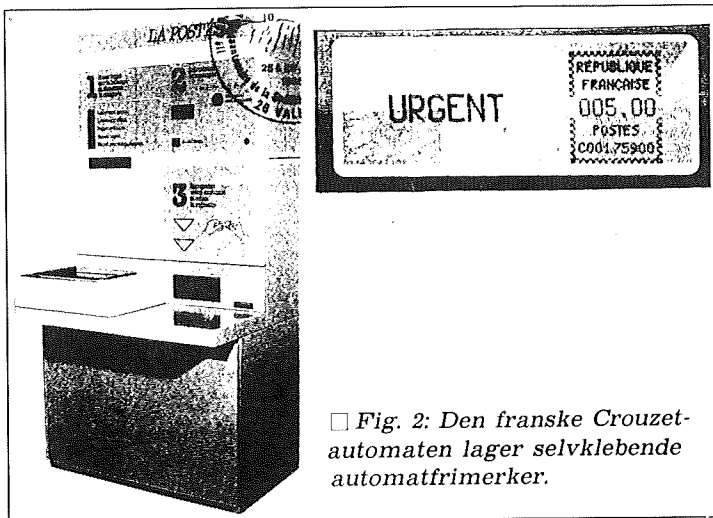
ten, og i Frankrike den franskproduserte Crouzet, i tillegg til FRAMA.

Som man ser, er det et område i stadig vekst, men fortsatt er det et overkommelig område for generalsamlere.

Med totalt ca. 207 forskjellige ATM, bør man imidlertid ikke vente for lenge. En del av disse er meget sjeldne, og interessen er økende, spesielt på kontinentet. Og min påstand er at denne interessen

Land	Type	Første utg.	Ant. (1)	Ant. (2)
Sveits	F	09.08.76	6	23
Norge	F	02.12.78	7	20
Brasil	F	15.09.79	21	63
Vest-Tyskland	K	02.01.81	2	4
Frankrike	C/F	26.01.81	10	58
Portugal	F	01.09.81	10	27
Belgia	F	16.11.81	64	361
Finland	F	01.04.82	2	4
Østerrike	F	01.06.83	1	2
Island	F	29.06.83	1	3
Luxembourg	F	18.07.83	7	7
Australia	F	22.02.84	37	37
Hellas	F	26.03.84	13	30
England	F	01.05.84	1	2
Cuba	F	26.05.84	4	6
New Zealand	F	03.09.84	2	2
Åland	F	29.10.84	1	2
Kuwait	F	17.11.84	1	1
Zimbabwe	F	24.10.85	1	4
Pitcairn Islands	F	04.08.86	1	2
Sør-Afrika	F	14.08.86	12	23
Hong Kong	F	30.12.86	3	3
TOTALT			207	685

□ Fig. 1: Antall 1 viser forskjellige klisjeer, mens Antall 2 også tar hensyn til forskjellige typer papir, tall, fargebånd og fargeyanser.

□ Fig. 2: Den franske Crouzet-automaten lager selvklebende automatfrimerker.

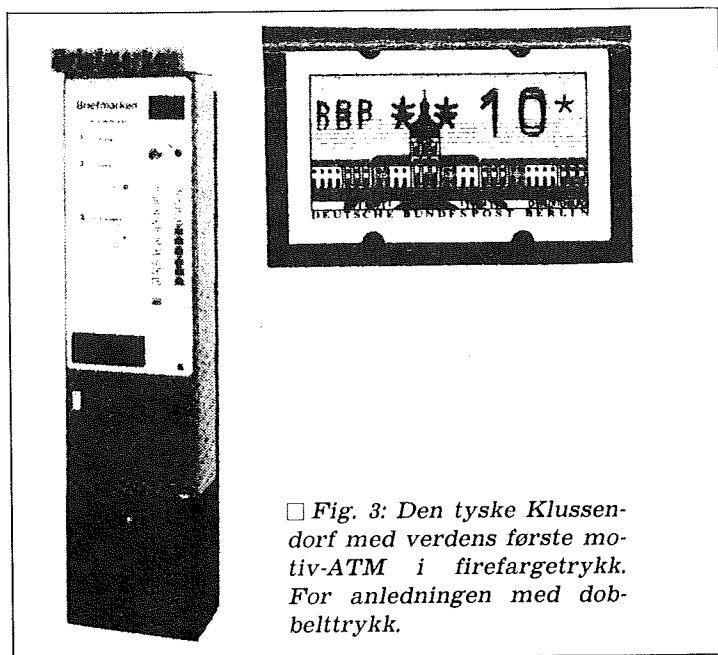
vil øke kraftig i årene som kommer. Populariteten vil stige i takt med nye land som kommer til, bedre utformede merker, bedre informasjon/kataloger osv.

Også spesialsamleren har rikelig å boltre seg i. Vi har klisjéfeil, fargenyanser, gummitrykk, abklatsch, dobbelttrykk, beskjeringsfeil – og makulatur for den som ønsker det. Kort sagt finner en alt som hører med til frimerkesamling. I Tyskland er

det mange som konsentrerer seg om den posthistoriske siden, med dokumentasjon ved hjelp av brev, kvitteringer, stempler osv. På den måten blir selv Tyskland et enormt område, til tross for sine få merker.

«Standarder»

Det har utviklet seg endel «standarder» for samling av automatfrimerker, men det er selvsagt helt opp til den enkelte om han vil følge dem.

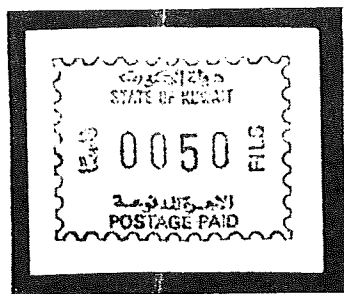
□ Fig. 3: Den tyske Klusendorf med verdens første motiv-ATM i firefargetrykk. For anledningen med dobbelttrykk.

Min oppgave her er å påvise noen av dem. Norske ATM finnes nå i verdier fra 0010 til 9990, d.v.s. totalt 999 forskjellige verdier. Alle skjønner da at det er mulig, men totalt uinteressant og bortkastet, å samle alle disse. Det er da tre alternativer som gjør seg gjeldende:

1. Kun samle laveste verdi. Dette er jo det billigste, og dessuten går katalogene ut fra denne verdien ved sin vurdering.
2. Forhåndsprogrammerte verdier/portosett. D.v.s. de 3–4 vanligste portoverdiene.
3. I sett fra laveste verdi, til laveste portoverdi.

Kombinasjoner av disse forekommer selvsagt, og da gjerne med tillegg av høyest mulige verdi. Det virker som de fleste velger alternativ 1 og/eller 2. Stemplede merker bør ha lesbart stedsnavn og dato, helst fullstempel. Merket bør avstemples på det postkontoret automaten står, og dato bør være innenfor perioden den aktuelle klisjeen ble brukt. De fleste stemplede merker er ordreavstemplet. Dette har sin grunn i at fargen kan være ømfintlig for vann, slik at vasking bør gjøres med stor forsiktighet. Og dessuten bør man jo ikke vaske merker fra brev, da de selvfølgelig er langt mer interessante på konvolutten.

Brev bør være «ekte post-

□ Fig. 4: Et umiskjennelig FRAMA-automatfrimerke, denne gang fra Kuwait.

gått», som man gjerne dokumenterer med ankomststempel på baksiden. Også her gjelder de samme «reglene» for avstempling, som for løse merker, og at portoen er riktig. Både FDC, brev stemplet i salgsperioden og LDC samles. Dessuten kan man dokumentere alle varianter, portoendringer, nye maskintyper osv., ved hjelp av stempler/forsendelser. Når det gjelder frankeringen, virker det som de fleste foretrekker «single-frankatur», dvs. kun et automatfrimerke i riktig verdi (= porto), på brevet.

Generelt er ATM direkte fra automat foretrukket, fremfor de settene/FDC man kan kjøpe hos filatelistenestene, da de sistnevnte blir masseprodusert ved hjelp av spesielle «printere». Ofte kan man imidlertid skille merker fra printer og merker fra automat i to forskjellige typer. Dette er bl.a. tilfelle her i Norge med den nye klisjeen. Printeren trykker ATM med en annen talltype enn den automatene bruker.

Litteratur

Det finnes i dag endel litteratur på området, og den kommer hovedsaklig fra Tyskland. Bl.a. blir det utgitt et utmerket spesialtidsskrift atm*forum, som kommer med 12 nummer i året. Dette omhandler spesialartikler, nyheter, de nyeste forskningsresultater, osv. Det er uunnværlig for samlere som behersker tysk. Det er dessuten utgitt en omfattende katalog, som kommer i nytt opplag nå. Den er delt opp i tre deler; Oversjø, Tyskland og Europa. Den første levering skjer i oktober (Oversjø), så kommer Tyskland i desember, og Europa i april -88. Den blir utgitt som løsebladsystem i ringperm, og det er nok nødvendig, så

raskt som alt skjer på ATM-fronten. Totalt blir verket på ca. 300–400 sider, og prisen blir ca. 250,-. Her i Norge har Roald Stangenes utgitt en utmerket katalog over de norske automatfrimerker, og den kan sikkert kjøpes hos handlere. Dessuten har vi Kontaktringen for ATM-samlere som utgir informasjonsskrivet ATM.

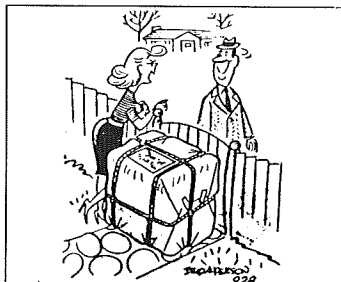
Utviklingen

Enten man liker disse automatfrimerkene eller ikke, må man bare finne seg i at dataalderen med rasjonalisering og utvikling, også har nådd vårt kjære postverk. Det finnes filatelister som har rast mot denne utviklingen og spådd frimerkenes undergang. Man skulle nesten tro at enkelte mener postverket er til for oss filatelister. Personlig tror jeg at frimerker og frimerkesalg i nåværende form, før eller senere vil forsvinne. Bl.a. i Sveits, Frankrike og Japan, utprøves nå forskjellige former for selvbetjente postkontor. Dvs. ubemannede postkontor hvor man selv kan finne riktig porto, kjøpe ATM, stemple, sende rek./verdi-brev, pakker osv., til alle døgnetstider. Om dette er en ønskelig utvikling, kan diskuteres. Men dette er altså veien innovatørene blant postverkene går. Derfor betrakter jeg automatfrimerkene som morgendagens frimerker, i sin spede begynnelse.

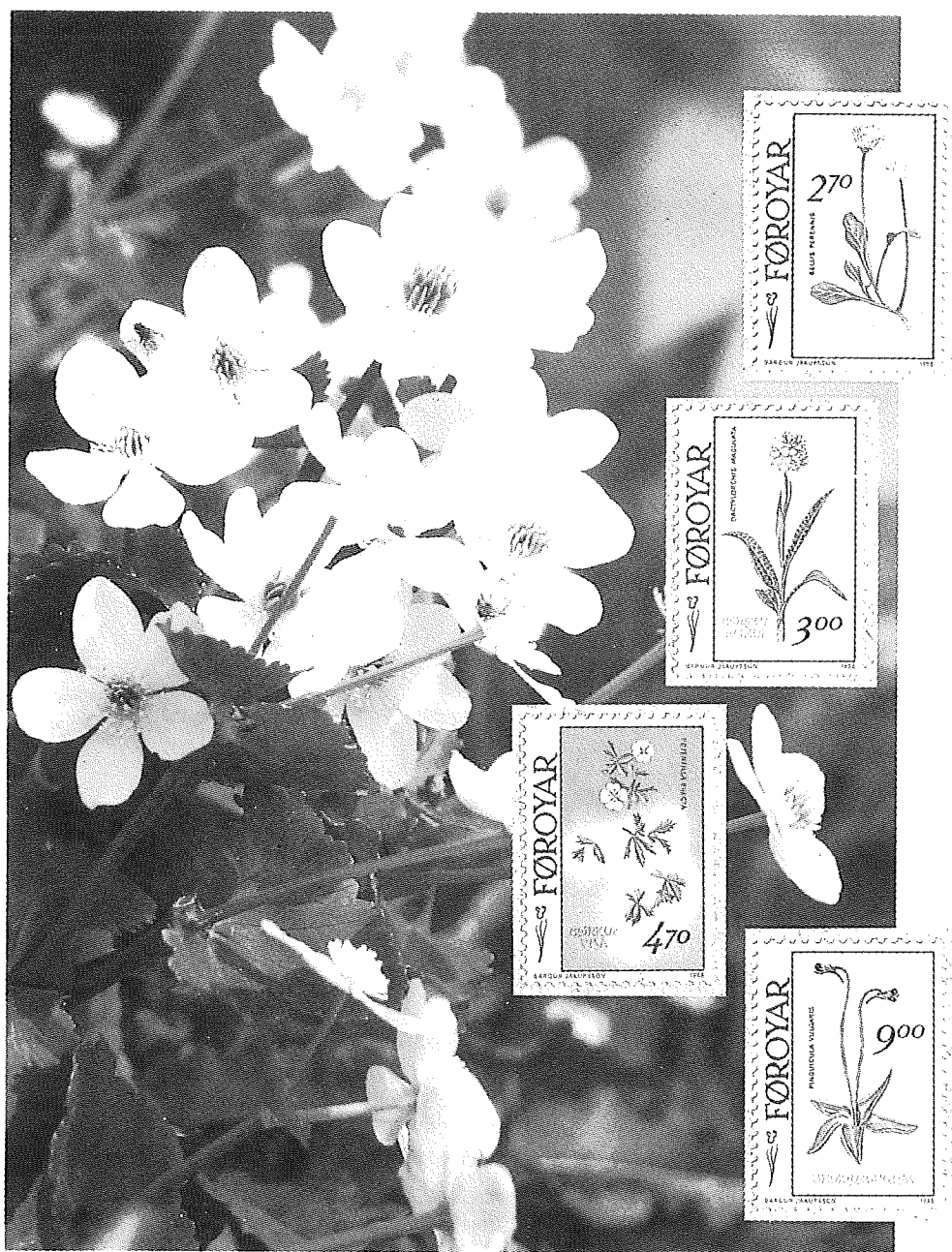
På mange måter er det historien fra 1840 som gjentar seg. Vi har i dag primitive og, etter manges mening, stygge automatfrimerker med liten variasjon. Mens det tok ti år før New South Wales utga verdens første motivmerke i 1850, tok det elleve år før verdens første motiv-ATM utkom i Berlin 4.5.-87. Og dette er nok bare

begynnelsen. Teknisk sett er det nemlig ingenting i veien for at vi i fremtiden vil kunne få like vakre ATM som dagens frimerker, ved at motivet forhåndstrykkes på pappirullen, med et åpent felt for verditrykket. Så her bør vi kunne vente oss en gledelig utvikling i årene som kommer. Ved forespørsel til Postdirektoratet, kan man opplyse at man foreløpig ikke har planer om bruk av flerfarget papir, eller utplasing av ytterligere automater. Interessant er det også å merke seg at det nye skrankesystemet ikke skal innbefatte frankering av brev/pakker, i motsetning til f.eks. i Tyskland, der det nye skrankesystemet bl.a. tar seg av frankering av alle forsendelser.

Jeg håper med dette å ha gitt et lite innblikk i automatfrimerkenes verden, og at dette har fristet til ytterligere kjennskap. En anbefales da å abonnere på atm*forum, og adressen er: Verlag W. Maasen, Postfach 10, D-4056 Schwalmatal 1. Samme adresse benyttes ved bestilling av foran nevnte katalog, som forøvrig kan bestilles landevis. Man slipper altså å kjøpe den komplette katalogen, om man ikke har bruk for det. Om man har spørsmål, eller ønsker å bytte/selge, kan man gjerne kontakte undertegnede.

– Kjære Dem, De bruker å gå forbi posthuset, ikke sant?

Udgivelsesdag: 08.02.1988

Frimerkjadeildin, 3800 Tórshavn, Føroyar

Postal dokumentasjon:

Om et par tidlige følgebrev — i ordets egentlige betydning

Av Aasmund Sandland

Redaktøren etterlyser i NFT nr. 6/87 mer «småstoff», og følgende illustrasjoner og betraktninger kan da kanskje være av interesse.

Fig. 1: Brev fra Laurvig til Søpostexpeditionen, Frederiksværn.

Brevet har følgende påtegning: «Offentlig tjeneste. Hermed en forseglest Pose med add. Frederiksværn»

Av brevets innhold fremgår det at det er skrevet i Laurvig den 21. April 1814, og det er forseglet med «Laurvigs Postseigl» som på denne tiden hadde Frederik den VI's monogram.

Fig. 2: Brev fra Dønnes 9. 11.1862 til Kjerिंगøen. Dette

brevet har følgende påtegning: «Hermed en Løb mærket K: Z:»

K Z er mottakerens initialer, og i parentes kan bemerkes at en løb, folkelig form

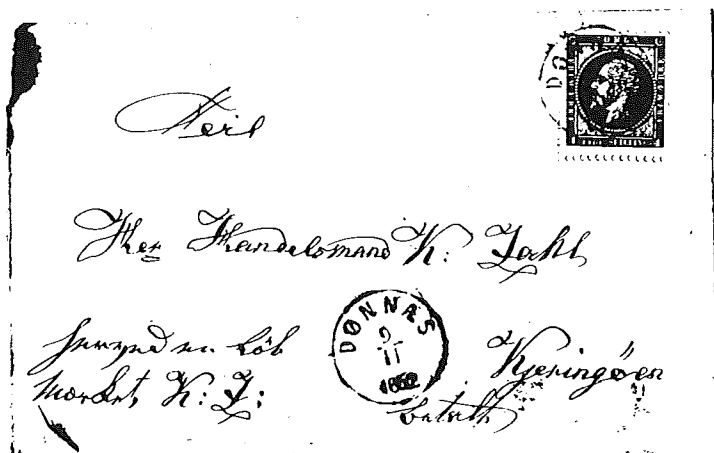

Fig. 2.

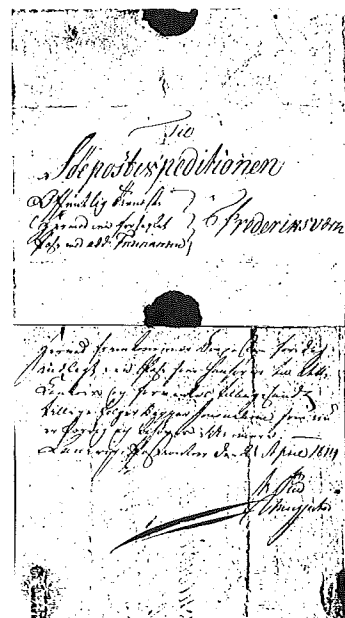

Fig. 1.

Blanket nr. 72. Verdi kr. 32.70. 00

Følgebrev.

Hermed en *Pakk* *)

til *Tage og Jørgen*

P. H.

Vægt: _____ kilogram.

*) Her angives forsendelsens art (pakke i papir, voksdug eller læred, kasse o. s. v.)

Vend!

Den udgjør for vægt til og med:

1/4	50
2	65
2 1/2	80
3	95
3 1/2	110
4	125
4 1/2	140
5	155

frimærker.

Christiana

25. 11. 87.

Den udgjør for vægt til og med:

Fig. 3.

laup, er en eske eller beholder laget av tre.

Etter min mening er det ikke usannsynlig at den norske betegnelsen på det dokument som må utfylles ved forsendelse av en pakke e.l., nemlig «følgebrev», har sin opprinnelse i disse tidligere tiders følgebrev som virkelig svarte til betegnelsen. Det er vel et faktum at senere tiders følgebrev har adskillig mer

til felles med et kort, konf. Fig. 3. Som en vil se av denne, er det fremdeles så sent som i 1897 ikke noe registreringsnr. på følgebrevet til sikring av riktig identifikasjon av pakken, men PV har nå altså tatt i bruk blankett nr. 72 som følgebrev. Når denne første gang kom i bruk er ukjent for meg, men dette kan sikkert klargjøres ved hjelp av bladets lesere.

I Sverige og Danmark har betegnelsen på det tilsvarende dokument vært henholdsvis «Adresskort/Adresskort», og det må vel medgis at dette er en betegnelse som bedre svarer til blanketens utforming.

På den annen side har Norge her et fint eksempel på postal tradisjon og kontinuitet, ved betegnelsen «følgebrev».

nft

Vi sakser

OSLO 1986 — NIDARØ 1987

Undertegnede hadde anledning til å beskue begge ovennevnte utstillinger, henholdsvis i Sjølysthallen og i Nidarøhallen.

Etter disse besøk og erfaringer herfra, melder automatisk spørsmålet seg: «Hvor går filatelien?»

Hva er da grunnlaget for denne spørsmålstilling?

1. Etter utstillingen OSLO -86, var det flere røster, som hevdet at frimerkeutstillingen nå mer var gått over til å bli helsaks- eller konvolutt-utstilling, likeledes at premieringene lot til å være avhengig av antall konvolutter.

Noen få, men hederlige unntak fra ovennevnte, var der dog.

2. Nidarø -87, skulle ifølge arrangøren bli annerledes. Men — hva erfarer man ved førstegangs overblikk inne i Nidarøhallen? Jo, konvolutter ... Konvolutter.

Men også denne gang noen få hederlige unntak, kanskje også med hensyn til premieringen.

3. Hva avbildes og referes så i NORSK FILATELISTISK TIDSSKRIFT — og med bakgrunn i disse ovennevnte utstillinger?

Konvoluttsamlinger ... Konvoluttsamlinger. Jfr. NFT nr. 6 -87, samt flere andre nummer.

Man må nå snarest komme frem til at frimerkesamling primært må være samling og studie av frimerker, at sådanne samlinger kan inneholde enkelte brev for

bl.a. illustrasjon av bruk m.v. kan være positivt, men dette bør ikke utarte seg.

Skal nåværende tendens innen filatelien vedvare og/eller utarte seg, tillater en seg å foreslå som følger.:

A.) Frimerkeutstillinger bør for fremtiden ha en «Helsaksklasse» kanskje kalt «Konvoluttklasse med og uten frimerker» + frimerker, og en klasse 50% konvolutter med og uten frimerker og de neste 50% bare frimerker, etc., etc.

B.) En kunne fortsette å harsellere. Men fortsetter denne negative utviklingen, tør man bare anbefale som følger.:

1. Kjøp ny papirkniv. 2. Åpn all Deres korrespondanse pent og fri for rifter.
3. Vask ikke av frimerkene. 4. Ta vare på samtlige konvolutter. 5. Still konvoluttene, pent innsatt i passende klem-lommer, på passende ark, ut på fremtidige frimerkeutstillinger. --- Kanskje De vinner --- kanskje grunnet stort antall --- hvem vet?

C.) Skulle De med bakgrunn i ovennevnte også få for liten plass til Deres samling(er), vil vi ikke anbefale Dem å skifte leilighet, eller å kjøpe nytt hus. Selg heller samlingen og se hva den måtte oppnå av etterspørsel (les verdi)

Følgelig: La frimerke-samling og/el. utstilling forbli hva disse opprinnelig var ment å være, og la helsaksklasser, posthistoriekl. m.v. få delta i heller avgrensede klasser eller egne sådanne utstillinger.

Hans Jac. Søreide (Aalesund
Filatelistklubbs medlemsblad)

Gjelder det KJØP eller SALG handler De TRYGGEST hos HANDLERFORENINGENS medlemmer

	Brunsæl Frimerkeforretning Thorvald Meyersgt. 47, 0555 OSLO 5. Tlf.: 02/37 79 63
Engers Frimerker, Post: Boks 15, 2824 Redalen. Tlf.: 061/81 555.	Tobakk og Frimerkecenteret, Barthold Jønsson, Øvre Langgt. 49, Post: Boks 471, 3101 Tønsberg. Tlf.: 033/16 663.
Den Norske Frimerkeforretningen AS, Boks 33, 3408 Tranby, Tlf.: 03/85 02 37	Telemark Hobby & Kunst, Prinsessegt. 14, Post: Boks 355, 3701 Skien, Tlf.: 035/27 354.
Wennergren-Cappelen AS, Nedre Vollgt. 9, Post: Boks 738 Sentrum, 0105 Oslo 1. Tlf.: 02/42 86 10.	Ceta, Tore Clason, Rådhusgt. 9, 3200 SANDEFJORD. Tlf.: 034/62 630.
ST-Frimerker, Kirkegt. 1, Post: Boks 389, 4301 SANDNES. Tlf.: 04/62 33 32	Kjell Germeten AS Elisenbergvn. 19, Oslo 2. Post: Boks 3088 Elisenberg, 0207 Oslo 2. Telf.: 02/44 19 14.
Skien Mynt & Frimerkehandel Telemarksgt. 22. Post: Boks 322, 3701 Skien Telefon 035/20 615	Magne Hogneland AS-Skanfil Sundgt. 101, Post: Boks 1510, 5501 Haugesund. Tlf.: 04/72 90 11.
Hamar Mynt- og Frimerkeforretning Mynt Mart'n Håkon M. Hansen, Boks 195, 2301 Hamar. Tlf.: 065/22 818	Frimerkehuset AS Vestre Skostredet 6, Post: Boks 258 5001 Bergen Tlf. 05/31 44 20.
Norsk FDC-service A/s, Boks 109, 4601 Kristiansand S., Tlf.: 042/13 064	Frimerkehjørnet, Kjell W. Solheim, Ullevålsveien 16a, Post: Boks 2616 St.H., 0131 Oslo 1, Tlf.: 02/69 47 21
Stein Kristiansen — Frimerker Youngstorget 4, 3 etg. (Forretning) Tlf. 02/41 14 06 Postadresse: Boks 8372 Hammersborg, 0129 OSLO 1	Aarhus Frimærkehandel I/S, Bruunsgade 42, DK-8000 Aarhus C, Danmark, Tlf.: Danmark 095456/12 52 88
Dano Frimerkeauksjoner, Frank Ariansen Sandesundvn. 14, Post: Boks: 203, 1701 Sarpsborg. Tlf.: 031/51 041.	AS Stampex Jernbane allé 94, DK-2720 Vanløse, Danmark
	

NORSK FRIMERKEHANDLER FORENING

STIFTET 1935

(Postboks 65, 5032 MINDE. Tlf.: 05/23 08 05)

Tilsluttet: International Federation of Stamp Dealer's Association (IFSDA)

Gjelder det KJØP eller SALG handler De TRYGGEST hos

HANDLERFORENINGENS medlemmer

Hans Rode AS,

Bogstadveien 3, 0355 OSLO 3.
Tlf.: 02/46 41 68.

Kjell Ryen,

Boks 50 Kaldbakken, 0901 OSLO 9.
Tlf.: 02/25 63 55.

Odd F. Moe

Post: Boks 207, 1301 Sandvika.
Tlf. 02/54 01 07

Chr. Winther-Sørensen A/S

(Kun engros)
Boks 83, 1371 Asker, Tlf. 02/78 26 31
Repr. for Hawid & Leuchtturm.

Alva AS, Frimerker og Mynter,

Prinsensgt. 5, 0152 Oslo 1,
Tlf. 02/41 15 35

Bernt C. Middelthon AS,

Kongsgaten 36, 4001 STAVANGER.
Post: Boks 64, 4001 Stavanger. Tlf.: 04/52 47 11.

K. E. Frost, Stavanger Mynt og Antikk

Bergelandsgt. 40, 4000 STAVANGER. Tlf.: 04/52 23 41

Janitz Jakobsen AS

Boks 45, 1415 OPPEGÅRD.
Tlf.: 02/99 25 50.

Orient Frimerker og Mynter,

Langbryggen 11, 4800 Arendal,
Tlf.: 041/23 255 - 94 266

Frimärkshuset AB

S-793 01 Leksand, Sverige.
Tlf.: 0247- 113 60

Larvik Mynt- og Frimerkeforretning

Jan Mo, Storgaten 48, 3250 Larvik. Tlf.: 034/86 830

Tore G. Solheim,

Nordahl Brunsgt. 3, Post: Boks 2662 St. H., 0131 OSLO 1.
Tlf.: 02/20 30 83.

Anton Holmboe,

Stensgt. 7, 0358 OSLO 3.
Tlf. 02/69 40 40

Bryggen Mynt & Antikk,

A.E. & G. Lüssenhop, Holmedalsgården, 5000 BERGEN.
Tlf.: 05/31 47 36

Nira Frimerker,

St. Mariegt. 48, 1700 SARPSBORG
Tlf.: 031/56 329.

F.C. Moldenhauer AS,

Bergens Frimerkeforretning,
Post: Boks 65, 5032 MINDE. Tlf.: 05/ 23 08 05.

Sørlandets Frimerke- og Myntsenter AS,

Dronningens gt. 24b, Post: Boks 768, 4601 Kristiansand S.
Tlf.: 042/26 902.

Stavanger Frimerke- & Mynthandel

Boks 276, 4001 STAVANGER

Norfrim, Bjaaland & Sæther,

Post: Boks 5606 Briskeby, 0209 Oslo 2

NORSK FRIMERKEHANDLER FORENING

STIFTET 1935

(Postboks 65, 5032 MINDE. Tlf.: 05/23 08 05)

Tilsluttet: International Federation of Stamp Dealer's Association (IFSDA)

tale av båtene i ruten. Man finner da navn med virkelig «filatelistisk sus»: bl.a. FJA-LIR og HORNELEN.

I **Bodø Filatelistklubbs** medlemsblad nr. 1/87 blir det pekt på en meget interessant ting vedrørende de siste tjenestemerkene som ble utgitt. Det gjelder de fire merkene T118, 119, 120 og 125 som bare har opplag på mellom 265 000 og 400 000. Dette faktum skulle så utvilsomt kunne gi seg utslag på prisen med tiden. Den lokale skipsposten blir nærmere undersøkt også i dette distriktet og man finner en artikkel om Salten postekspedisjon i urolige tider. Stempelfloraen i Bodø-distriktet er omtalt med mange illustrasjoner.

Frimerke Forum nr. 3/87 er som vanlig rett så fyldig med et allsidig stoff. En interessant artikkel gjelder britisk feltpost på Gardermoen 1987. Der er kanskje ikke så mange som er oppmerksom på at det forekommer utenlandske feltpoststempler på norsk jord også i våre dager. Maxikortsamlernes problemer med å holde seg innenfor regelverket ved utstillinger, er behørig omhandlet, og bakgrunnen for motivene på de norske merkene blir fortsatt klarlagt. Denne gang er det særlig merkene med de forskjellige former for musikkmotiver som blir klarlagt.

TFK-nytt nr. 3/87 forteller historien om Narviks «fødsel» i fotsporet til byggingen av Ofotbanen, og det første postkontoret i Viktoriehavn. Dette postkontoret hadde en kummerlig tilværelse i et ti-år før Narvik postkontor ble opprettet i 1900. En mer nærliggende hendelse som stempelesamlere kan merke seg, er at ved opprettelsen av nytt postkontor i sentrum av Tromsø, ble leveransen av

poststempler forsinket slik at man i de første dagene måtte hjelpe seg med provisoriske stempler, og det ble konstatert hele tre forskjellige hjelpestempler som var i bruk i elleve dager.

«**Nordische Staaten e.V.**» nr. 59 har fyldige artikler om de andre nordiske landene, mens det for Norges vedkommende er en klarleggende artikkel om de forskjellige stempler som danner grunnlaget for en stempeksamling. De forskjellige typene og den vanlige nomenklaturen for dem er klart fremstilt.

«**Polarphilatelie e.V.**» har også et medlemsblad som av og til er «nødt» til å bringe stoff fra «vårt» interesseområde, siden alt nord for Polarsirkelen blir regnet som polarpost av tyskerne. I nr. 3/87 finner man en artikkel om «Turistpost fra året 1907». Dette gjelder da utelukkende post fra reisene til Spitsbergen, og innenfor dette feltet kan det dukke opp ting som ikke bare har interesse for polarpostsamlerne. Ellers er aktiviteten i Antarktis større, filatelistisk sett, enn i nordområdet, og siden den norske aktiviteten ikke er like stor som fra mange andre nasjoner, er det ikke så ofte stoff om «vårt» interessefelt.

I tilknytning til den tyske polarsamlerklubben skal det også nevnes at de i løpet av årene har gitt ut mange forskjellige håndbøker om spesielle emner innen polarsamlingen. Deres **Handbuchfolge** 16 er nettopp utgitt. Det er en 120 siders avhandling om de «**Deutsche Südpolar Expeditionen vor 1948**». Det er Gerhard Trögel som er forfatter av boken, og her finner man da grundig redegjort for alle forhold omkring de forskjellige ekspedisjonene fra 1873

Deutsche
Südpolar – Expeditionen
vor 1948

Gerhard Trögel

av. Det er jo ikke til å unngå at endel norske forhold og navn dukker opp på mange steder i beretningen. Den postale dokumentasjonen er like fyldig som alt det andre vedrørende disse reisene.

nft

Vi sakser

Rabatt-merker også på Åland

Åland vil etter alt å dømme få rabattfrimerker neste år. Det ålandske jubileumsfrimerket «Posten 350 år i Finland» vil selges som rabattfrimerker. Frimerkene vil bli solgt i en pakke bestående av ti merker til en pris på 14 mk. Hver husstand får tilsendt en kupong som gir anledning til å kjøpe en pakke. På Åland er det omkring 20.000 husstander. Nå vil dette frimerket ikke bli noe egentlig rabattfrimerke på lik linje med de svenske, men uåpnede pakker vil helt sikkert bli samlet på. Rabatten på frimerkene i pakken vil bli fire mark.

(Avisen «Tromsø»)

NORDLAND-stemplene

Av Gunnar Melbøe

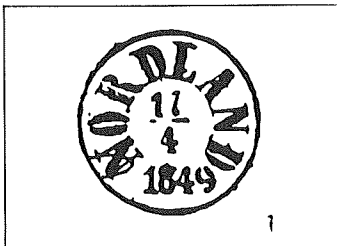
Nordlands Postcontoir ble opprettet i 1804 på gården Terråk i Bindal, helt mot grensen til Nord-Trøndelag. Postmesteren ved Nordlands Postcontoir hadde hele Nord-Norge som sitt administrasjonsområde, helt til 1842, da Tromsø poståpneri fikk status som postkontor. Fra Nordlands Postcontoir ble posten seilt eller rodd nordover hver 3. uke (senere hver 14. dag) i åpen båt.

Avhengig av vær- og vindforholdene kunne posten om sommeren bruke 7–8 uker frem og tilbake til Alta, om vinteren opp til 12–13 uker.

Da dampskipet «Prinds Gustav» ble satt inn i ruten Trondheim–Tromsø–Hammerfest i 1838 ble kommunikasjonene og dermed postgangen betydelig forbedret. Nå kunne et brev fra Christiania befordres til Tromsø på ni døgn (!).

I 1840 ble det ansatt en postbetjent for Nordlands Postcontoir ombord i «Prinds Gustav». Han skulle starte sorteringen og karteringen av posten allerede ved skipets avgang fra Trondheim, slik at omkarteringen ved Nordlands Postcontoir, som tidligere hadde tatt opp til seks timer, heretter ikke skulle ta mer enn en time (1).

Det første NORDLAND-stempelet ble sendt til postmesteren ved Nordland Post-

contoir 31. mai 1848 (2). Postkontoret var da beliggende på gården Hildringen i Bindal. I dampskipstiden, dvs. fra midten av februar til utgangen av oktober, måtte postmesteren hver 3. uke reise de omtrent tre milene til Gutvik for å ekspedere posten ved skipets anløp der. Dette var en tungvint ordning, og i 1850 ble postkontoret flyttet til Ottersøy, hvor nærmeste skipsanløpssted var Nord-Krogø (Kråkøy i Vikna), ca. to nautiske mil nord for Ottersøy.

I forbindelse med overgangen til summarisk kartering ved større poststeder i begynnelsen av 1849, var det en forutsetning at brevene skulle forsynes med avgangsstedets stempel (3). Postmesteren ved Nordland Postcontoir skrev derfor til departementet 27/2-1849 og ba om at postbetjenten ombord i Nord-

landsdampskipet måtte få stempel,

«da dampskipets postekspedisjon forandrer sted, og postkontorets stempel postdaglig her benyttes, således at det ikke kan avses til bruk for postbetjenten» (4).

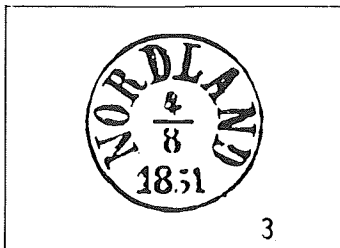
Til dette svarte departementet 26/4-1849 bl.a. at *«man ikke finner det nødvendig at postbetjenten forsynes med poststempel, da han har å kartere, ikke summarisk, men spesielt og navnevis» (5).*

I et brev av 5/6-1849 fra premierlieutenant Hagerup på dampskipet «Nordcap» ble det igjen fremsatt ønske om at postekspeditør Krogh på dampskipet måtte få stempel og adgang til summarisk kartering, da navnekartering pga. postmengden ellers ville medføre forsinkelse i ruten (6). («Nordcap» utførte de fem første turene i 1849 da «Prinds Gustav» var til reparasjon). Dette ble innvilget av departementet 14/6-1849 (7). Da stempelet var ferdig fra gravøren 20. juni 1849, var «Prinds Gustav» allerede reparert og på vei nordover for å gå inn i ruten fra Trondheim 26/6 (8). Postekspeditør Krogh gikk da over til «Prinds Gustav», hvor han hadde arbeidet som postekspeditør siden 1847.

NORDLAND-stempelet nr. 2 ble derfor neppe benyttet ombord i «Nordcap», men derimot ombord i «Prinds Gustav» fra 1849.

I 1851 ble utgangspunktet for Nordlands-ruten forand-

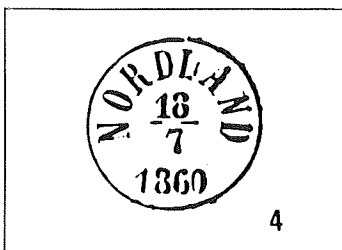
ret fra Trondheim til Bergen. Dermed ble det behov for nok et skip ved siden av «Prinds Gusav», og dampskipet «Prinds Carl» ble satt inn. Disse to skip skulle da gå vekselvis fra Bergen hver 14. dag.

I den forbindelse skrev postmesteren ved Nordland Postcontoir til departementet 6/3-1851 bl.a.:

«Da det er tilladt postbetjenten ombord i dampskipet «Prinds Gustav» å kartere stykkevis samt å stemple de avsendende brev, vil der formentlig bli pålagt den andre postbetjent i dampskipet «Prinds Carl» å bruke samme metode – tillater jeg meg å andra om at et poststempel måtte bli tilstilt for å benyttes av postbetjenten ombord i dampskipet «Prinds Carl» (9).

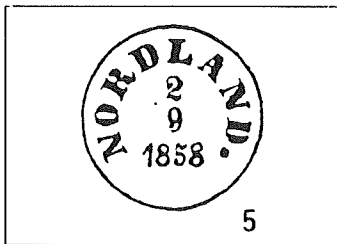
Departementet hadde tydeligvis på eget initiativ allerede bestilt et nytt stempel, for regningen fra gravør Buch for NORDLAND-stempel nr. 3 er datert 22/2-1851 (10).

I 1855 ble Nordlands-ruten tilført nok et skip, nemlig dampskipet «Christiania», slik at det ble ukentlige av-
ganger unntatt hver 4. uke.

Som postekspeditor ombord ble ansatt G.W. Willumsen, og i ansettelsesbrevet av 13/4-1855 ble det meldt at et brevstempel senere ville bli tilstillet ham. Et kassasjonsstempel (riststempel) og et par krukker farge medfulgte imidlertid (11). Regningen for NORDLAND-stempel nr. 4 er datert 24/4-1855 (12), og vi må anta at det ble sendt til postekspeditøren umiddelbart etter.

De øvrige postekspeditørene på Nordlands-dampskipene hadde også fått kassasjonsstempel. Dette fremgår av brev av 21/2-1855 fra departementet til Nordlands Postcontoir hvor det heter: «Frimerker skal selges på Nordlands-dampskipene ved ekspeditøren ombord. Samtidig meldes at begge postekspeditører har fått seg tilstillet kassasjonsstempel direkte fra departementet».

Dampskipet «Gler» ble satt inn i Nordlandsruten i 1857. I den forbindelse skrev postekspeditor Øyen 14/3-1857 til departementet og ba om et stempel, «da det brevstempel jeg for tiden benytter snart vil tiltrænges av den postekspeditor som har lånt meg det» (14).

Ifølge registrering av brevmateriale må dette ha vært NORDLAND-stempel nr. 4, som senere i året ble benyttet av postekspeditøren på dampskipet «Prinds Carl» (15). NORDLAND-stempel nr. 5 ble sendt til postekspeditøren på «Gler» 9/6-1857 (14).

Den 13. november skrev postmester Hegge ved Nordlands Postcontoir til departementet:

«Da såvel skruer som tall til kontorets datostempel er temmelig slitte og de siste endog temmelig inkomplette, tillater jeg meg herved å anmode om å erholde et nytt stempel med tilbehør. Et stempel er dessuten til sine tider ikke tilstrekkelig (16).

Dette NORDLAND-stempel nr. 6 ble bestilt 1/12-1857, og oversendt postmesteren 17/12-1857 med beskjed om å returnere det gamle, slik at det kunne bli reparert og tilbakesendt (17). Det var imidlertid det nye stempelet som ble returnert 6/9-1858 med følgende begrunnelse:

«Istedenfor å innsende det gamle datostempel, som med sine mangler lettere lar seg bruke enn det nye, tilater jeg meg å fremsende dette siste med de fastskrudde tall som ovenstående avtrykk viser, for at samme kan bli istandsatt. Treskaftet ønskes avrundet mere, da det ved stimpling av mange brev smerter i hånden. Den brede i skaftet festede messingring er for vid og sitter løst, den er dertil altfor tynn, skruene i stempelet lar seg ikke med letthet behandle og er tillike med skruestikken ubrukbar: skruene bør istedenfor innsnitt ha oppstående tak med skruenøkle og ikke være forferdiget av for bløtt jern, likeså 1 sett reserveskruer og nøkler bør haes. Typene er meget gode» (18).

Stempelet ble reparert av gravør Buch og returnert i reparert stand fra departementet 21/9-1858 (19).

Det gamle stempelet (NORDLAND nr. 1) ble deretter innsendt 9. oktober 1858 «med ærbødig anmodning om, at stempelet måtte blive istandsatt således, at messingringen festes bedre til skiftet, at stempelet holder i skruingen, og at der anskaffes 2 sett nye skruer og 2 nøkler samt nye typer» (19).

Stempelet ble returnert til postmesteren i reparert stand 2/12-1858 (21).

Det 7. og siste NORDLAND-stempel ble levert fra gravøren til departementet 25/6-1858, men ble først sendt

til Nordlands Postcontoir 10. desember 1858 i forbindelse med den store stempelutsendelsen som startet i slutten av året (22).

Det står fortsatt igjen en del undersøkelser før alle detaljer vedrørende NORDLAND-stemplene er klarlagt, bl.a. fordi det ble foretatt skifte både av skip og postekspeditør flere ganger i Nordlandsruten i enkelte år. Alle som har opplysninger som kan bidra til å bringe klarhet i dette bes kontakte meg, eller andre medlemmer av Arbeidsgruppen for norsk skipspost.

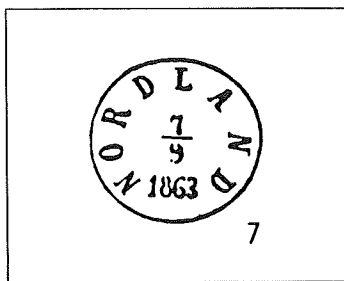
Referanser:

- (1) Postvæsenet Kopibok (K) 45/1840 (Riksarkivet).
- (2) K. 1169/48.
- (3) Circulaire nr. 5 av 29. jan. 1849.
- (4) Postvæsenet Journalsaker (J) 768/1849.
- (5) K. 781/49.
- (6) J. 1611/49.
- (7) K. 1721/49.
- (8) Bekjendtgjørelse fra

Departementet for det Indre 21. mai 1849.

- (9) J. 652/51.
- (10) J. 516/51.
- (11) K. 1072/55.
- (12) J. 1039/55.
- (13) K. 533/55.
- (14) J. 955/57.
- (15) Tore Gjelsvik: Dampskipet «Prinds Carl» i Nordlandsruten (Frimerke Forum nr. 1/83).
- (16) J. 3404/57.
- (17) K. 4324/57.
- (18) J. 1678B/58.
- (19) K. 1530B/58.
- (20) J. 1880B/58.
- (21) K. 1893B/58.
- (22) K. 1975B/58.

Takk til Per Eirik Danielssen for benyttelse av illustrasjon av NORDLAND-stempel nr. 1, og Postmuseet for illustrasjon av stempel nr. 2, 3, 4 og 6. En spesiell takk til Tore Gjelsvik for illustrasjon av stempel nr. 5 og 7, og for nye opplysninger om NORDLAND-stemplene nr. 5 og 6. Det gjøres oppmerksom på at rettskrivningen i den siterte korrespondanse er noe modernisert.

Hva betyr stjernehellene i arket?

Arbeidsgruppen for Centraltrykkeriets frimerkeutgaver som er nedsatt i forbindelse med arbeidet på den nye Håndboken, har holdt møte på Kollekolle ved København 24.-25. oktober.

På møtet fremkom en ny opplysning som kanskje allerede nå kan ha interesse for en videre krets.

I Håndbok over Norges Frimerker, bind II, side 10, er omtalt en stjernelokking i arkranden på merker av 20 mm-utgaven. Dette ble først konstatert på papir levert av Harald Lyche & Co. Det opplyses at stjernelokkingen som regel finnes ved arkenes hjørner, men også kan forekomme midt på høyre eller venstre arkrand – og at den sannsynligvis har tjent som kontroll på en eller annen måte.

Medlem av arbeidsgruppen, Bent Sørensen, Birkerød, har i forbindelse med studier i Postvesenets arkiver i Oslo funnet en «Instruks for de ved Frimerketilvirkningen ansatte Kontrollører».

Instruksen er udatert, men er antagelig utsendt i forbindelse med Centraltrykkeriets overtagelse av frimerketrykkingen i 1885.

I instruksens § 4 i slutningen heter det: «Hvert af de til Frimærketrykning bestemte Ark skal være gennemhugget med et i Tællingskommisionen beroende Stempel».

Det er således nå fastslått at stjernelokkingen er anbragt i papiret før trykningen for å angi at arket er opptalt til bruk for tryknirgen.

Med vennlig hilsen
Wiegand Hansen, Danmark

Amerikansk/ finsk/svensk fellesutgave

Den 29. mars 1988 vil USA, Sverige og Finland utgi et frimerke hver med felles motiv. Anledningen er 350-årsjubileet for den svenske og finske bosettingen i Nord-Amerika. Det amerikanske merket utgis i Wilmington, Delaware og får pålydende 44 cent. Merket er beregnet for luftpost. Hvilke pålydende de svenske og finske merke-
ne får, er ennå ikke kjent.

Det er den svenske kunstneren Göran Österlund som har tegnet merkene. Det er første gang at U.S Postal Service samarbeider med to land på en gang i en slik felles utgivelse.

Österlund har hentet motivet fra en bok fra 1907 om kolonien New Sweden. Boken er skre-

vet av Thomas Campanius Holm, og var den første svenske publikasjonen om Amerika.

New Sweden ble etablert i 1638 av Peter Minuit, som var direktør i New Sweden Co. og som tidligere hadde vært guvernør i provinsen New Netherland (New York). Etter at de hadde gått i land i Jamestown, Virginia, dro nybyggeren til et område nær Minquas Kill (Christina River), som løper ut i Delaware River ved Wilmington. Fort Christina, som ble oppkalt etter den unge dronningen i Sverige, ble bygget i området.

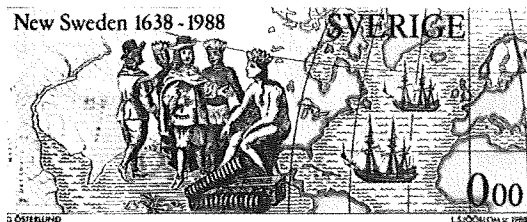
Lenni-Lenape-indianerne ønsket nybyggerne velkomne som «venner». Få dager etter at Minuit var kommet, utstyrte fem indianer høvdinger ham med skjøte på et landområde som strakk seg fra syd for Wilmington til stedet hvor Schuylkill og Delaware-elven møtes, – idag Philadelphia.

På det meste omfattet New Sweden over 1.000 innbyggere, inkludert mange finner, ikke så unaturlig i et svensk nybyggerområde når man tar i betraktning at store deler av Finland den gang var en del av Sverige.

E.S.

New Sweden 1638 - 1988

Finnish Settlement in America 1638 - 1988

nft

Postkassen

Jubileum

Gjøvik Filatelistklub takker redaktøren og hans stab for en storartet artikkel og den flotte omtale vår klubb fikk i september-nummeret.

Vi har den glede å vedlegge vår rapport fra frimerkets dag som ble feiret sammen med 75-årsjubileumet den 9. og 10. oktober.

Vi ville sette pris på om vi fikk den inn i tidsskriftet for november eller desember dette år.

På forhånd takk.

Vedlagt klubbens populære spesialkonvolutt med spesialstampelet.

Beste hilsen fra

Gjøvik Filatelistklub

Arne M. Møller

For ordens skyld: Redaktøren har ingen stab. Redigeringen av NFT er en énmanns-jobb – og den gjøres i redaktørens fritid fra sine egentlige gjøremål.

E. S.

nft

Nytt om nye frimerker

Sverige

25/11: Fem Nobel-frimerker, alle pålydende kr. 2,90. Emnene for årets Nobel-frimerker er astrofysikk (læren innen astronomien om stjernenes fysiske beskaftenhet). Gjennom symboler illustreres oppfinnelser og oppdagelser som nobelpristagerne har gjort.

Det første merket viser Antony Hewishs oppdagelse i 1967 av den første «pulsren». Subramanyan Chandrasekhar fikk Nobelprisen i 1983. Han har levert bidrag på nesten alle områder innen astrofysikken. På det tredje merket illustreres William Fowlers tese om at alle grunnemner, utenom de aller letteste, er blitt til i stjerner. Arno Penzias og Robert

Wilson fikk Nobelprisen i 1978 for sin oppdagelse av den kosmiske bakgrunnsstrålingen i 1965. Martin Ryle står for oppfinnelsen av hvordan flere samvirkende teleskoper i praksis kan oppnå samme effekt som et eneste stort teleskop, noe som brukes mye i studiene av himmellegemene.

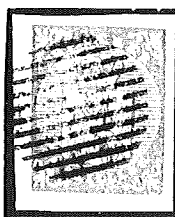
Merkene er tegnet av Gabor Palotai og gravert av Martin Mörck. De utgis i hefter med fem frimerker i.

25/11: Fire frimerker beregnet for juleposten. Motivene denne gangen går over temaet folketetro. De viser hvordan julenissen får grøt, «staffansritt», julekjøring med hest og et julenek. «Staffansritt» er en gammel skikk som går på at gårdens hester skulle drikke vann fra en nord-rennende kilde om morgenen annen juledag for å bli friske og sterke. Det er denne skikken som kalles «staffansritt». Merkene er tegnet av Kristina Anshelm. De

Nobelpriser.

VERDENS FRIMERKER & POSHISTORIE

Schiff Auctions

«Spesielt for spesialister»
EN INVITASJON TIL BETROELSE
Single merker, brev eller samlinger
for offentlig auksjon eller Private
Treaty salg.

VI KJØPER OGSÅ KONTANT!
Kontakt oss først med beskrivelse
av Deres materiale. Legg ved Deres
adresse og tlf.nr.

HVA ER EN SCHIFF
-SPESIELT FOR
SPESIALISTER -AUKSJON?
Det er en auksjon med tanke på
Dem, enten De kjøper eller selger
av U.S. eller hele verdens frimerker
og brev.

Auction No. 188
February 5-6, 1988

AUKSJONSDATOER

Auction No. 189
March 1988

Consignments Now
Being accepted

Hvis De ikke mottar våre
kataloger går De glipp av noe!
Send U.S. \$ 12.50 for ett års
abonnement på kataloger og re-
sultatlister, eller send U.S. \$ 2.50
for vår neste auksjonskatalog og
resultatliste (\$ 2.00 for katalogen).

Jacques C. Schiff, Jr., Inc.

195 Main Street
Ridgefield Park, NJ 07660 USA

4 miles from New York City
Licensed & Bonded Auctioneers Established 1947
Telephone: 201-641-5566, From NYC: 662-2777

trykkes i offset og utgis i hefter med 12 frimerker, – tre av hvert motiv. Valøren er 2,00 kr.

Julen 1987.

Åland

4/1: Et frimerke i anledning Post- og televerkets 350-årsjubileum. Motivet viser post-bytte

Post- og telejubileum.

ved postbryggen i Eckerö. I bakgrunnen ser man post- og tollhuset. Merket er tegnet av Pirkko Vahtero og utgis med pålydende 1,80 MK.

I forbindelse med post- og televerkets jubileum kommer papiret i de såkalte Framautomatene til å bli byttet ut. Posthornet som hittil har vært brukt som emblem på papiret, erstattes av jubileumsårets emblem. Det nye papiret tas i bruk 4. januar 1988. Fra og med denne datoen vil også portotakstene komme til å bli endret.

Harald slår til igjen

Som eneste deltagende nordmann på den nasjonale utstillingen i Baltimore, USA, hevdet Harald Tysland Norges ære på beste måte. Han stilte ut sin samling «Posthorn» og mottok for det gullmedalje og Scandinavian Collectors Clubs ærespris for beste skandinaviske samling.

Det må sies å være en imponerende innsats, siden dette var den største mønstringen av skandinaviske samlinger på noen nasjonal utstilling i USA.

Mye gull og heder på rekordtid, spør noen oss. (Stor gullmedalje på både Stocholmia og Hafnia).

Vi gratulerer!

Kjell Germeten

□ Harald Tysland mottar prisen på Balpex'87 av en representant for Scandinavian Collectors Club.

nft

Utstillinger

POSTHORN 88 Norges største frimerke- utstilling i 1988

Frimerke-Ringen Posthorn feirer sitt 20-årsjubileum med nasjonal frimerkeutstilling i Oslo 6.–9. oktober 1988. I samarbeid med Norsk Filatelistforbund ønsker Frimerke-Ringen Posthorn å skape god, gammeldags «frimerke-feber» på 2 500 m² og 600 rammeflater i International Business Center (IBC) sentralt plassert i Oslo, med enkel adkomst.

En nasjonal frimerkeutstilling er i seg selv en begivenhet som utallige samlere og utstillere ser frem til å ta del i.

For første gang i Norge inviteres det til deltagelse i en spesiell klasse for nybegynnere – «Nåleklassen».

Alle opplysninger vedrørende utstillingen, rammepris, klasseinndelinger, spesielt om «Nåleklassen» osv. finner du i BULLETIN 1.

Du får den tilsendt ved å skrive til utstillingsens adresse:

POSTHORN 88

Postboks 516 Sentrum

N-0105 OSLO 1

Vi ønsker at flest mulig av våre frimerkevenner skal få være med på alle de positive

**NASJONAL
FRIMERKEUTSTILLING
OSLO 7.–9.10. 1988**

FRIMERKE-RINGEN POSTHORN 20 ÅR

og publikumsvennlige aktivitetene som er planlagt – og har derfor bestemt at det skal være GRATIS ADGANG for alle under hele utstillingen.

Som arrangør satser vi meget sterkt på å legge til rette aktivitetene for den «vanlige» samler under utstillingen. Vi inviterer de besøkende til å ta med seg sine frimerker og brev. Det vil bli laget en egen «BYTTE-KROK» hvor veiledning og rådgivning vil bli gitt vedrørende samlerområder, montering, verdiansettelser, utstillingsreglement og klubbvirksomhet. Utvalgshefter i stort antall vil være tilgjengelige for samlerne i «byttekroken».

Sats på å treffe en ny byttevenn!

Christian IV og Frimerkets Dag 7. oktober

Postens filatelitjeneste er på plass med særstempel og spesielle objekter i forbindelse med Frimerkets Dag 7.10., hvor utgivelse av to frimerker vil stå sentralt: Motiv fra den felles dansk-norske konge Christian IVs virksomhet i Norge.

Det har blitt en tradisjon på de store utstillingene at et spesielt filatelistisk objekt vises frem. Så også på POSTHORN 88.

Nærmere opplysninger senere, men et «pang-objekt» blir det! Enkelte utstillere vil «guide» publikum gjennom sine samlinger og svare på spørsmål. Vi følger opp suksessen på OSLO 86.

Foruten Postens filatelitjeneste vil en rekke land presentere sine posttjenester på utstillingen. Handlere fra inn- og utland vil være på plass, og det er mulig at et av våre største auksjonsfirmaer vil legge sin visning av objekter til utstillingslokalet i forbindelse med en samtidig auksjon i Oslo.

I forbindelse med POSTHORN 88 vil det bli avholdt jurykurs, og deltakerne blir med i en «skygge-jury», som vil få anledning til å «teste» sine avgjørelser mot den offisielle jury's resultater. Nærmere redegjørelse og invitasjon vil foreligge på et senere tidspunkt.

Samarbeidet mellom norske og danske filatelister har skutt fart de senere år. Det er langt mer som forener enn skiller Norge og Danmark historisk og filatelistisk.

Da det norske postverket til FRIMERKETS DAG 7.10.88 vil utgi frimerker fra Christian IVs virksomhet i Norge, og kongen sto sentralt i etableringen av det organiserte postvesen i Danmark og Norge, er en forbrødring innenfor filateliens naturlig med Christian IV som «beskytter».

De som er interessert i å være med i en slik

klubb, kan allerede nå ta kontakt med undertegnede:

Geir Kaasa
Framveien 5 C
1472 Fjellhamar
Tlf. 02/70 55 90

Besøkende på POSTHORN 88 har adgang til en velutstyrt kafeteria.

Her skal ingen behøve å sulte eller tørste.

Sett av dager til besøk på POSTHORN 88 allerede nå.

Åpningstidene blir:

Torsdag 6. oktober kl. 10.00–19.00

Fredag 7. oktober kl. 10.00–20.00

Lørdag 8. oktober kl. 10.00–18.00

Søndag 9. oktober kl. 10.00–17.00

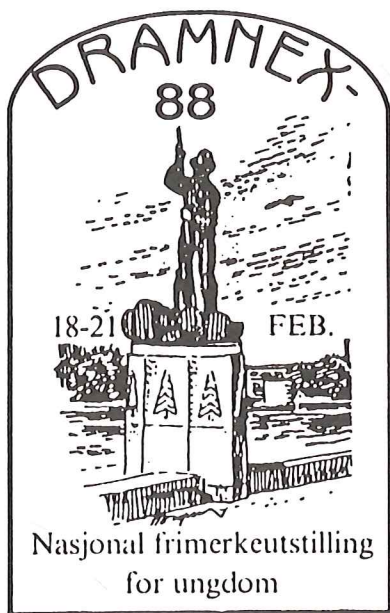
Og husk: Gratis adgang – mange og gode tilbud til frimerkesamlere på POSTHORN 88!

POSTHORN 88
for Hovedkomiteen
Geir Kaasa

DRAMNEX-88 Nasjonal frimerke- utstilling for ungdom

Dramnex-88 arrangeres i Drammen i tiden 18.–21. februar 1988. Det er påmeldt en rekke samlinger, bl.a. flere førstegangsutstillere.

Utstillingen finner sted i Drammen biblio-

tek. Dette er samme sted som Drafnia-76 ble holdt.

Foruten det norske postverket, vil også postverkene fra Grønland, Færøyene og Danmark delta med stands. «Den norske frimerkeforretning» vil ha salgsstand, og «Syd filateli» vil arrangere en frimerkeauksjon lørdag 20. februar.

NFUs årlige ungdomslederkurs vil sannsynligvis bli holdt samtidig. Fra Drammens nordiske vennskapsbyer blir det invitert samlinger.

Det er reservert rom på Müller hotell under utstillingen.

Bestilling av disse vil vi komme tilbake til senere.

Bulletin II er kommet ut, og er sendt ut til alle klubber.

Den kan også fås ved henvendelse til utstillingskomiteen.

Drammex-88
Postboks 2229
3003 Drammen

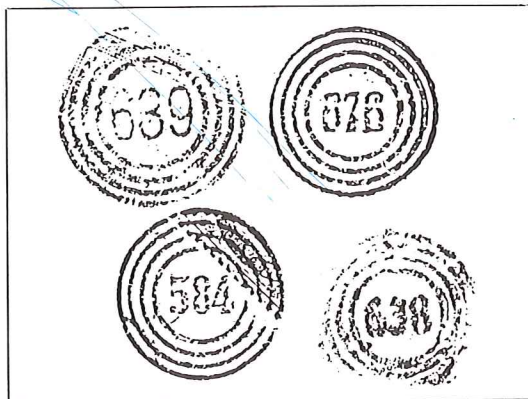
Håndbok over norske 4-rings- nummerstempler

Ved en lapsus er dessverre årstallet 1912 ikke kommet med ved IV 639 i rubrikken «Utsendt» og dermed mangler både ramme og illustrasjon ved SINGUSDAL.

Dessuten er ikke illustrasjonen ved IV 676 fra 1908 kommet med, og illustrasjonene ved IV 584 fra 1901 og IV 638 fra 1903 er blitt meget utydelige, alt på grunn av samme lapsus.

Jeg vedlegger fotokopier av de fire stemplene.

Bjørn E. Bunæs

Foran FINLANDIA 88 i Helsingfors (Del 2):

Suset fra de store skoger

Av Tore Gjelsvik

Finnene må regnes for et europeisk folkeslag. De deles naturlig i to grupper, karelere i øst og tavastere i vest. De førstnevnte er temmelig mørke og ikke ærlig høye. De synes å være innvandret fra sydøst, og har utbredt seg mot nordvest helt til Botenviken. Tavasterne er lysere og høyere, og har det typisk finske ansiktet. De er harde og energiske folk, og synes å være kommet fra syd, tvers over Finskebukten. I den sydvestlige delen av landet er det tydelig innblanding av nordisk rase. Folkene er her høyere og lysere og mer langskallet. Dette nordiske elementet er meget gammelt, helt fra steinalderen. Nord i Finland finnes en del samer.

Det finske folket er på mange måter spesielt, noe som har sin bakgrunn i de naturgitte betingelser. Finnene har det selv med å fremheve et hissig gemytt, kombinert med mye drikking og knivstikking. Virkeligheten er nok mer nøktern. Forholdet til alkohol er riktignok noe spesielt, men den finske hverdag preges mer av et hardt arbeid som tømmerhuggeren på Fig. 8 kan stå som et klassisk eksempel på.

Det finske språket hører til de uralske språk, en familie hvor grunnspråket antas å

Fig. 8. Finsk tømmerhugger.

ha vært talt av et jeger- og fiskerfolk i Ural-traktene for ca. 5000 år siden. I undergruppen finsk-ugriske språk finner man foruten finsk blant annet samisk, estisk og ungarsk. Det fremheves ofte

at finsk og ungarsk er beslektet, men forskjellen er allikevel som norsk kontra russisk. Estisk er derimot forholdsvis nær beslektet med finsk.

Finsk snakkes idag av over 90% av befolkningen i landet. Det finnes mange og til dels temmelig forskjellige finske dialekter, men de sammenfattes gjerne i en vestlig og en østlig gruppe. Skriftspråket ble først utviklet på vestfinsk grunnlag på 1500-tallet, men har senere mottatt sterke impulser fra de østlige dialekter. Sentralt står oversettelsen av Det Nye Testamentet til finsk i 1548 ved Mikael Agricola (1508–57), Fig. 9. Det finske språket er meget spesielt, med mange vokaler, både korte, lange og diftonger, og relativt få konsonanter. Typisk er også de lange ordene, noe som blant annet skyldes at man mang-

Fig. 9. Biskop Mikael Agricola.

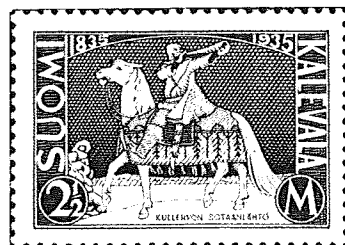
□ Fig. 10. Elias Lönnrot.

ler preposisjoner. Man henger på endinger istedenfor.

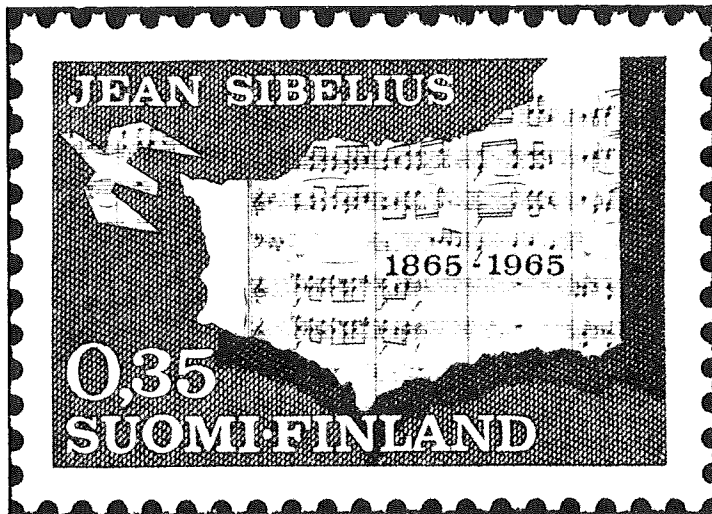
Finland har svensk som sitt annet offisielle språk. Dette henger sammen med at landet i flere hundre år var i union med Sverige, eller nærmest en del av Sverige. Det svenske språket har det siste 100-året gått sterkt tilbake i Finland, men i historisk sammenheng har det hatt stor betydning i landet. Finlandssvensk av i dag har et meget lett gjenkjennelig tonefall. De som snakker det

□ Fig. 11. Louhidemonen på Väinämöinen's skip.

□ Fig. 12. Kullervo drar ut i striden.

□ Fig. 13. Del av partituret til det symfoniske diktet «Finlandia» av Jean Sibelius.

kaller selv språket sitt for svensk, mens det som snakkes i Sverige kalles rikssvensk.

Gjennombruddet for det finske skriftspråket kom først med *Kalevala* av Elias Lönnrot (1802–84) i 1835. Da Lönnrot, Fig. 10, arbeidet som lege i Karelen, hørte han fokesangere foredra lange sammenhengende kvadrekker. Han mente her, feilaktig, å stå overfor levninger av et stort folkepos. Å rekonstruere dette ble hans mål. Han samlet tilgjengelig materiale, og diktet selv sammenheng der hvor denne manglet. Til dels er *Kalevala* et mosaikkverk av bruddstykker fra vidt forskjellige kvad. Men om grunnmaterialet har vært varierende og usammenhengende, så er sluttresultatet *Kalevala* blitt et mektig finsk nasjonalt epos. Det utkom på ny i betydelig økt utgave allerede i 1849, og er senere like til den nyeste tid blitt enda mer utvidet med nyoppdagede bruddstykker. Lönnrot samlet forøvrig også inn mange lyriske dikt, Kanteletar, samt eventyr og ordspråk. Hans virksomhet betegner det finske

folkelynnets gjennombrudd i litteraturen.

Kalevala betyr Kalevas land, som vel kan oversettes til «kjempelandet». Innholdet er meget broket. Det handler om heltenes frierferd, solens befrielse fra trollenes makt, rovet av den fruktbarsbrende Sampo, reiser til dødsriket, og skildring av finske bryllupsskikker, stemninger m.m.

Lönnrots nasjonale epos *Kalevala* kom etter hvert til å bli en mektig inspirasjonskilde for finske kunstnere. Spesielt skal fremheves maleren Akseli Valdemar Gallen-Kallela (1865–1931). Han het opprinnelig Aksel Gallen, men forfinsket navnet i 1905. Fra ca. 1890 søkte hans dypt romantiske nasjonalfølelse næring i den finske

□ Fig. 14. De syv brødre på trollsteinen.

□ Fig. 15. J.Z. Duncker (1774–1809) fra diktet «Den femte juli».

sagn- og myteverden, først og fremst Kalevala, men også folkelige diktere som Alexis Kivi. Hans første Kalevala-komposisjoner var naturalistiske i sin form, men etter at han i 1894 hadde bygd sitt merkelige villmarksatelier i Ruovesi, nådde Gallen-Kallela etter hvert frem til sin helt spesielle merstiliserte form, Fig. 11. Kjente arbeider er blant annet «Samos forsvarer» fra 1896, «Lemminkäinens mor» fra 1897, «Kullervo forbanner» 1897–99, «Kullervo drar i kampen» fra 1901, Fig. 12, «Vänämöinens avskjed» fra 1903 og «Sampo røves» fra 1905.

En annen som har funnet inspirasjon i Kalevala er komponisten Jean Sibelius (1865–1957) med blant annet det symfoniske diktet «Finlandia» som ble skapt i årene 1899–1900, Fig. 13.

Dikteren Alexis Kivi (1834–72) fant til dels inspirasjon i Kalevala, men gikk også sine egne veger og la grunnlaget for den dramatiske diktning på finsk språk. Hans store roman «*Seitsemän veljestä*», – De syv brødrene – Fig. 14, betraktes

som noe av det mest verdifulle som er frembragt i finsk litteratur. Den betegnes som uovertruffen som realistisk folkeskildring, med vakre naturstemninger og en fast, målbevisst komposisjon, på tross av innflettede dialoger og fantastiske eventyr og drømmesyner. Og som grunnlag for alt sammen, en ukuelig optimisme og tro på fremtiden.

Finlands fremste nasjonale skald, Johan Ludvig Runeberg (1804–77), var merkelig nok ikke finsk – men svenskspråklig. Hans hovedverk er den episke diktsyklus «*Fänrik Ståls sägner*» som ble til i årene 1848–60. Den gir heroiske skildringer av krigsbegivenheter og soldat-skikkelser fra Finlands krig mot Russland i 1808–09, og er et vakkert uttrykk for det finske folks fedrelandskjærlighet. Til diktsyklusen hører «*Bjørneborgarnas marsch*», «*Sven Dufva*» og fedrelandssangen «*Vårt land*».

Maleren Albert Gustaf Aristiden Edelfelt (1854–1905) laget illustrasjoner til «*Fänrik Ståls sägner*» i årene 1898–1900. Et eksempel er vist i Fig. 15. Albert Edelfelt var ellers en naturalistisk maler med blant annet folkelivsskildringer som «*I skjærgården*» fra 1898. Hans gløddende patriotisme ga seg

□ Fig. 16. Typisk finsk sponarbeide.

imidlertid veltalende uttrykk i maleriet «*Bjørneborgarnas marsch*» fra 1892 og i de øvrige illustrasjonene til «*Fänrik Ståls sägner*».

Til de synlige tegn på finsk folkelynn hører også et stort utvalg av brukskunst, laget gjennom mange hundre år. Dette gjelder blant annet fargesprakende ryer. Landets beliggenhet har gjort at brukskunsten har vært påvirket av impulser fra både øst og vest. I visse deler av juletradisjonene er den russiske påvirkningen påtagelig, som for eksempel i sponarbeider, Fig. 16. Men bearbeidelsen er her som så mange andre ganger typisk finsk.

nft

Vi sakser

Ålandsk platefeil

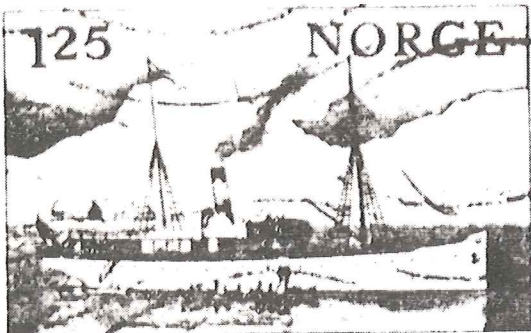
I tilknytning til det ålandske frimerket «*Färsundsbron*» som ble utgitt 27. april 1987 er det funnet en platefeil. Det er Åland-spesialisten Gustav Karlberg, Mariehamn som opplyser dette. På alle åtte frimerkene i andre loddrette rad finnes en liten flekk til høyre for skorsteinen på det lille huset som sees under broen. I følge Karlberg finnes feilen på alle arkene og skulle således være ganske vanlig. Om feilen forekommer på hele opplaget, skulle den være på omkring 300 000 merker.

(Avisen «*Tromsø*»)

nft

Postkassen

Skorsteinsmerke

De normale utgavene av dette frimerket NK 796 viser ikke noe skorsteinsmerke, men dette ene viser helt tydelig et merke slik som rederiene brukte. Fotokopien her gjengir ikke detaljene, men jeg forsikrer at de er tydelige på frimerket. Har andre samlere kommet over dette?

Ivar Abramsen
Store Elvegata 70
4500 Mandal
tlf. (043) 64 577

Hva slags stempel?

Etter å ha gjennomgått en del masseware fra 1944–46 kom jeg over et stempel som jeg

ikke har sett tidligere. Ett enningsstempel med posthorn og nr.. Se illustrasjon. Hva er dette??

Med hilsen
Terje Skjoldal
4560 VANSE

Dette minner litt om et såkalt postoblatstempel som ble brukt under krigen, men kan også være et stempel fra utlandet. Redaktøren av NFT kan ikke svare sikkert på hva dette er, men kanskje noen av leserne kan hjelpe?

E.S.

nft

Vi sakser

Slanias frimerke skaket opp USA

Czeslaw Slania er ikke bare kongelig svensk hoffgravør og verdens fremste frimerkegravør. Han er også en stor skøyer.

Et av hans siste spøkefulle påfunn har satt frimerke-USA på hodet.

Federal Bureau of Engraving i Washington har startet en stor undersøkelse i jakten på «rabbel» på frimerker. Man har nemlig oppdagat et opprørende tilfelle av rabbel på Slanias siste frimerke i USA.

Om man snur på det 22-cents frimerket som Szeslaw Slania fikk i oppdrag å gravere til minne om krigsveteranene fra 2. verdenskrig, kan man finne en kunstferdig variant av Slanias navnetrekk.

500 forskjellige frimerker fra de siste ti år skal nå finkjemmes med forstørrelsesglass i jakten på mikroskopisk «rabbel» fra gravørens side.

I Sverige er Slanias klåfingerhet mer kjent og akseptert. For et titall år siden plasserte han seg selv blant tilskuerne til Vasaloppet på jubileumsfrimerket for dette arrangementet.

I Norden er det ganske vanlig at gravørene lurer inn små «avsendere», som for eksempel ens egen seilbåt, som gravøren Martin Mörck gjorde på et seilingsmerke han laget for Sverige.

(Aftonbladet, Sverige)

Norske poststempler (Del 12):

Enring-stemplene 1878

Av Anders Langangen

1878

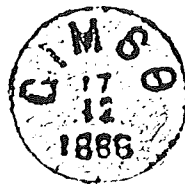
I. NYE DATOSTEMPLER

Alle datostemplene i 1878 ble gravert av Schwarzenhorn

Poststedets navn	Overordnet postkontor/ posteksp.	Nytt datostempel		Kommentar
		Fra gravør	Sendt til overordnet postkontor	
VIK I SOGN	Bergen	14.2.1878	16.2.	
BADDEREN	Tromsø	14.2.	16.2.	
GRÆSHOLMEN	Tromsø	14.2.	16.2.	
KALFARNÆS	Tromsø	14.2.	16.2.	
LØKVIG	Tromsø	14.2.	16.2.	
ROGSFJORD	Tromsø	14.2.	16.2.	

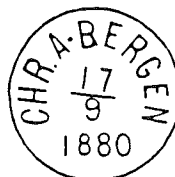

TERØEN	Bergen	—	28.3.	Kvindherred het fra 1.4.78
GRØTØ	Namsos	—	28.2.	Terøen
STRØMMEN				Stegen het fra 1.4.78 Grøtø
I BODØ	Namsos	4.3.	5.3.	
LYSAKER	Christiania	4.3.	7.3.	
GIMSØ	Namsos	18.3.	19.3.	
FARDAL	Bergen	20.4.	23.4.	
KIRKEBØ	Bergen	20.4.	23.4.	
CHRA-BERGEN	—	20.4.		

Se nedenfor

I 1878 var det d/s LINDHOLMEN og d/s MOTALA som seilte ruten CHRISTIANIA-Bergen. Ombord i Lindholmen var J. Then-gelsen postexpeditør og ombord i Motala var Fredrik Pahle postexpeditør.

Poststedets navn	Overordnet postkontor/ posteksp.	Nytt datostempel		Kommentar
		Fra gravør	Sendt til overordnet postkontor	
VIGTEN	Namsos	4.5.	4.5.	
BUSKØ	Bergen	4.5.	4.5.	
ØXNA	Christiania	13.5.	13.5.	
HOL	Drammen	13.5.	13.5.	
GRANSHERRED	Skien	13.5.	13.5.	
STOKSUND	Trondhjem	13.5.	13.5.	

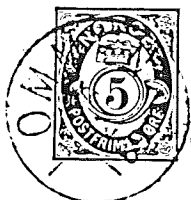
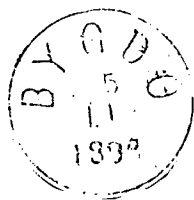

RYSFJÆREN	Bergen	20.5.	21.5.	
USKEDAL	Bergen	20.5.	21.5.	
ROLLAG	Kongsberg	20.5.	21.5.	
TØNSET	Christiania	20.5.	21.5.	«Det gamle stemplet lar seg ikke reparere»
KABELVAAG	Namsos	20.5.	21.5.	Vaagen het fra 22.5.78 Kabel-vaag

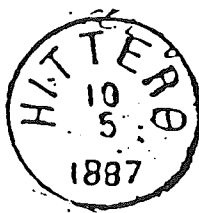

Da Bodø Landsogn fra 1.5.1878 skiftet navn til TVERLANDET ba Poststyrelsen om at Tverrlandet ikke skulle bruke det gamle datostempelet.

Poststedets navn	Overordnet postkontor/ posteksp.	Nytt datostempel		Kommentar
		Fra gravør	Sendt til overordnet postkontor	
VINJEØREN	Christiansund	1.6.	3.6.	
OLDØREN	Bergen	17.7.	20.7.	
BYGDØ	Christiania	27.7.	29.7.	Tydskestranden het Bygdø fra 1.8.78. Det gamle datostempelet til Tydskastranden ble innsendt 26.9.78.
LOMMEN	Christiania	20.8.	31.8.	
FRØIEN	Trondhjem	20.8.	31.8.	
HUSBY				
I NÆSNE	Namsos	16.9.	17.9.	
RISØHAVN	Namsos	24.9.	25.9.	

Poststedets navn	Overordnet postkontor/ posteksp.	Nytt datostempel		Kommentar
		Fra gravør	Sendt til overordnet postkontor	
FANE	Bergen	7.10.	8.10.	
VINJE I VOSS	Bergen	7.10.	8.10.	
STOLMEN	Bergen	7.10.	8.1.0	
HØLANDET	Namsos	7.11.	8.11.	
HITTERØ	Bergen	7.11.	8.11.	
BÆGNADALEN	Christiania	18.12.	18.12.	Hedalen het fra 1.1.79 Bægnadalen. Det ble opprettet et nytt Hedalen poståpneri fra 1.1.79. Dette fikk det gamle Hedalens datostempel.
VADEM	Bergen	18.12.	20.12.	

II. REPARASJONER OG NYE TALL TIL ENDEL DATOSTEMPLER

Alle reparasjoner i 1878 ble gjort av Schwarzenhorn.

Datostempel	Overordnet Postkontor/ postexp.	Datostempel innsendt fra overordnet pk./postexp.	Datostempel i retur fra Chr. Eventuelt nye talltyper sendt fra Christiania	Kommentarer
SAUDLAND	Skien	—	11.1.78	Et sett nye talltyper 15 nye talltyper 9 nye talltyper. 4 blind- typer
SAUDE	Skien	25.1.	5.3.	
BØ	Skien	—	5.3.	
ARENDAL	—	14.2.	5.3.	Et sett nye talltyper 21 nye talltyper 16 nye talltyper. 4 blindtyper
KJEØ	Namsos	—	5.3.	
Christiania-OMK.	—		fra gravør 4.3.	
CHRISTIANIA OMK.	—		fra gravør 4.3	16 nye talltyper. 4 blindtyper 15 nye talltyper 16 nye talltyper Et sett nye talltyper Et sett nye talltyper Et sett nye talltyper
KJELVIK	Hammerfest	1.2.	7.3.	
LYSTER	Bergen	7.2.	28.3.	
DAVIGEN	Bergen	—	28.3.	
BERLEVAAG	Vardø	—	30.3.	
SVELVIG	—	18.3.	30.3.	

LILLEHAMMER	—	—	4.5.	5 nye talltyper
KASTNÆSHAVN	Tromsø	—	4.5.	6 nye talltyper
KRAGERØ	—	7.5.	3.6.	NYOPPGRAVERT. Et sett nye talltyper. 4 blindtyper
FROSTEN	Trondhjem	27.5.	14.6.	22 nye talltyper. Se nedenfor
HAMMERFEST—				
HAMBURG	—	27.5.	17.6.	24 nye talltyper
SKJÆRVØ	Tromsø	—	1.7.	20 nye talltyper
TVEDESTRAND	—	4.6.	1.7.	30 nye talltyper
MERAGER	Trondhjem	29.6.	20.7.	Innrettet til vanlige talltyper. Et sett nye talltyper
HADSEL	Namsos	—	20.7.	Et sett nye talltyper
BRØNØ	Namsos	—	20.7.	10 nye talltyper
SVOLVÆR	Namsos	14.6.	20.7.	Innrettet til vanlige talltyper. Et sett nye talltyper
HONNINGSVAAG	Hammerfest	17.6.	20.7.	21 nye talltyper
BØ I				
VESTERAALEN	Namsos	10.8.	7.9.	31 nye talltyper
VARDØ	—	—	17.9.	Et sett nye talltyper
GAMVIG	Vardø	—	17.9.	Et sett nye talltyper
DØNNÆS	Namsos	—	17.9.	10 nye talltyper
SVOLVÆR	Namsos	9.9.	25.9.	24 nye talltyper
LEVANGER	—	19.9.	8.10.	Et sett nye talltyper
VOSS	Bergen	—	6.11	Et sett nye talltyper
TRONDHJEM	—	30.11.	11.12.	
LINDAAS	Bergen	—	14.12.	Et sett nye talltyper
HERØ	Namsos	—	14.12.	11 nye talltyper
NÆRØ	Namsos	—	14.12.	3 nye talltyper
STØREN	Trondhjem	22.11.	14.12.	28 nye talltyper
AASNÆS	Kongsvinger	—	24.12.	22 nye talltyper
HEMNÆS	Namsos	—	14.12.	Et sett nye talltyper

«Da den herværende Graveur er bortreist, tillader jeg mig at fremsende tvende Dato-stempler (det ene tilhørende Frosten Posttaabneri, det andet Postexpediteur Johnsen) med Anmodning om at de maa blive undergivet Eftersyn og supplerede med Typer, og derefter saasnart som muligt tilbakesendte.

Trondhjem Postcontor 27 Mai 1878
Nissen

I 1888 var det to gravører i Trondhjem, nemlig Christensen og O. Lien som holdt til i Thomas Angells gade 5. Jeg vet ikke om det er disse postmesteren sikter til i brevet.

OBS!

NFT FORNYELSE AV ABONNEMENTET FOR 1988

OBS!

Abonnementsprisen for 1988 fastsatt til: **kr. 130,—** for direkteabonnenter i Norge og Norden, **kr. 145,—** til Europa utenfor Norden, og **kr. 155,—** for abonnenter utenfor Europa sendt med luftpost.

NFT, Postboks 2517, N-7002 TRONDHEIM. Postgirokto.: 3597200.

BENYTT VÅRE SMÅANNONSER**Use our small advertisements****Benutzen Sie unsere Kleinanzeigen**

Et middel til kontakt med samlere i inn- og utland.

3 linjer (minimum) kr. 30,00 inkl. MOMS for norske annonsører.

For utenlandske annonsører kr. 25,00 netto.

3 lines kr. 25,00 net for foreign advertisers.

Småannonser skal betales forskuddsvis over postgiro 3597200, Boks 2517, N-7002 Trondheim.*Small ads, must be paid in advance.**Use our postal account 3597200, Boks 2517, N-7002 Trondheim.**Kleinanzeigen müssen im voraus bezahlt werden. Bitte überweisen sie auf unser Post-scheckkonto 3597200, Boks 2517, N-7002 Trondheim.***nft****SELGES:****AFA** -65% rabatt i dkr. Mankolisteservice Norge, Island, Danm., Grønl., Finl., D.V.I., Tyskl., Engl. Koch, V. Ringg. 178, DK-8000 ÅRHUS C.**NORGE** stpl.: NK 229-32 kr. 24,-, 331-38 kr. 18,-, 359-69 kr. 16,-, 404-06 kr. 19,-, 445-47 kr. 74,-, 483-84 kr. 63,-. Porto kr. 7,50. Pål Lundstad, Boks 841, 3002 DRAMMEN. Pgk. 4073375.**NORGE.** Mest jub.merker. Pent stemplet, alle forskj. kr. 50,- pr. pakke. Billig. Prøv en. Tom Kallevig, Munthesgt. 27, 0260 OSLO 2.**TRISTAN DA CUNHA** utgir den 7/12 -87 4 merker til minne om DEN VITENSKAPELIGE NORSKE EXPEDITIONEN: Pris skr. 15,- pr. serie**, og skr. 17,50 for FDC. Porto ekstra. Pgk. 137441-2 Stockholm. Rune Glenton, Prästgt. 32 B, S-57002 STOCKARYD.**GODE NORGESUTVALG**/stpl.** sendes til gratis gj.syn. Alltid fulle hefter! 40—65% rabatt! Jan Moholt, N. Hagavei 15 B, 3250 LARVIK.**POLENSPESIALIST** selger rimelig. Send mankoliste til Øivind Bøhn, Bugårdsgt. 1 B, 3200 SANDEFJORD.**NORSKE FRIMERKER** 500—600 stk. kr. 2 500,-, listepriis kr. 5 000,-. Leif Petrud, Boks 40 Gaustad, 0320 OSLO 3.**NORGE**/stpl.** 1855—1986. Nesten alt selges med fra 50% til 65% rabatt på siste HK. Returret. Skriv etter tilbudsliste. Arne Myrvang, Hallagerbakken 10 A, 1256 OSLO 12.**NORDEN, SVEITS, ENGLAND og GAMLE TYSKE** STATER selges til 1/3 av AFA-88, som er ca 60% rabatt på AFA-verdi i nkr. (etter fratrekk av dansk moms). Returret. Skriv etter tilbudsliste. Arne Myrvang, Hallagerbakken 10 A, 1256 OSLO 12.**ENGLAND, GRØNLAND, FÆRØYENE, FN, GUERNSEY, JERSEY, IOM, ALDERNEY, IRLAND, NORGE, DANMARK, DVI** selges. Kjemperabatt opptil 65%. Gratis prisliste. Neergaard, Enghavevej 22, DK-8870 LANGÅ.**SENDER UTVALG** uten kjøpetvang BLANDET fra hele verden. En pris. 30 øre stk. uansett kat.-verdi. Hans Nilsson, 2270 FLISA.**SALGSKATALOG TILSENDES LANDEVIS** fra Skandinavia m.m. til seriøse kjøpere, meddel Deres samleområde eller send Deres mankoliste. B.F. Qvist Aps, Dyrehavevej 33, 2930 KLAMPENBORG, Danmark.**ISLANDSAMLERE.** Selger Island**/stpl. til 45% av siste AFA. Norge, Danm. og Finland selges også til 45%. Send gjerne mankoliste. Stein Skutle, Myrvn. 3, 3200 SANDEFJORD.**FINLAND** store jubileumsfrimerker, nyeste og litt eldre. 400 g Nkr. 123,-, 900 g 246,- til norsk postgiro 1995422. K-J Österman, PL 1, SF-02231 ESPOO, Finland.**BRUKTE KONVOLUTTER** med stemplete færøyske merker, forskjellige motiver selges. Hestø Svømmehall, FR-280 HESTØ, Færøyene. Tlf. 0094542-28027.**FINLAND KG.VARE,** 80—90% jub.merker 1980—85, 900 g Fmk90, 2x900 g Fmk160, 3x900 g Fmk210, sortert toppkval. m/rundstpl. 500 g Fmk150, 900 g Fmk250. Portofritt finsk pgk. 354772-2. M. Kaira, Lakvg. 3B 26, SF-02170 ESBO.**NORDEN, VEST-EUROPA.** Mankolister ekspederes m/50% rabatt på AFA, kun prima kvalitet fra Sverige, Danmark, Færøyene, Island, Tyskland, Holland. Gode fotokopier av tilbud på bedre merker. Også andre land og Brit. kolonier på lager. Ekstrarabatt v/større kjøp. ENGERS FRIMERKER, 2824 Redalen. Tlf. (061) 81 555 kl. 9—17.**DDR KOMPL.** sperreverdier i serier. Verdi ca. kr. 150,-, pris kr. 100,-. Gratis 50 enkle. Leif Petrud, Boks 40 Gaustad, 0320 OSLO 3. Giro 2416626.**NORGE.** Verdi ca. kr. 1 060,-, pris kr. 500,-. Leif Petrud, Boks 40 Gaustad, 0320 OSLO 3. Giro 2416626.

DDR 500 forskj. kr. 150,-, 370 forskj. kr. 125,-. Leif Petrud, Boks 40 Gaustad, 0320 OSLO 3. Giro 2416626.

DDR. 50—60 enkle og serier med kompl. sperreverdier verdi kr. 200,-, pris kr. 100,-. Leif Petrud, Boks 40 Gaustad, 0320 OSLO 3. Giro 2416626.

FÆRØYSAMLING verdi ca. kr. 700,-, pris kr. 400,-. Leif Petrud, Boks 40 Gaustad, 0320 OSLO 3. Giro 2416626.

NORGE. Kompl. årg. FDC. F.o.m. 1971 t.o.m. 1987 halv pris. Leif Petrud, Boks 40 Gaustad, 0320 OSLO 3. Giro 2416626.

DDR kompl. sperreverdier AFA nr. 1920—24, 1941—45, 1695—98, 1991—95, 1685—89, 1938—40, 1754—61, 1749—53. AFA-pris kr. 173,-, min pris kr. 100,-. Leif Petrud, Boks 40 Gaustad, 0320 OSLO 3. Giro 2416626.

SAMLE MED FORNUFT! Forutseende samlere investerer Nkr. 18,- i frimerker for 4 engangsutsendte storformatige Motiv-fargekataloger

NORSK FRIMERKELITTERATUR

Følgende publikasjoner finnes på lager hos Norsk Filatelistforbunds hovedforlegger:

«Norske Filatelistika»	kr. 250,00
Bjørn E. Bunæs:	
«Fortegnelse over posthornstempler med kronet posthorn»	kr. 48,00
Erling Stark: «Norsk Luftpost 1911—1977»	kr. 50,00
John Fredriksen m.fl.: «Norske maskinstempler 1903—1978»	kr. 50,00
«Filatelistisk Årbok 1983»	kr. 40,00
«Filatelistisk Årbok 1984»	kr. 50,00
«Filatelistisk Årbok 1985»	kr. 50,00
«Filatelistisk Årbok 1986»	kr. 60,00
«Filatelistisk Årbok 1987»	kr. 60,00
Tore Gjelsvik: «Skip og post i Hamburggruten»	kr. 60,00
Tore Gjelsvik: «Island, sett med en frimerkesamlers øyne»	kr. 36,00
T. Soot-Ryen: «Norges sportel-, stempel- og justermerker»	kr. 36,00
T. Soot-Ryen: «Norges Helpost 1872—1980»	kr. 50,00
«Norges Frimerker i farger 85/86»	kr. 48,00
Norgeskatalogen 1986/87	kr. 160,00
Odd Harald Johannessen: «Norske Særstempler»	kr. 90,00
Tor Østlund: «Posten på Ringerike»	kr. 90,00
Kjell Mathiesen/E. C. Hannevig:	
«Håndskrevne stedsnavn på norske brev»	kr. 90,00
Eivind Evensen «Motivsampleren»	kr. 98,00
Bjørn E. Bunæs og Anders Langangen:	
«Håndbok over norske 4-ringsnummerstempler»	kr. 250,00

Disse kan bestilles gjennom frimerkehandlerne og bokhandlerne, eller direkte fra forlaget

WENNERGREN-CAPPELEN A/S

Postboks 738 Sentrum, 0105 OSLO 1

Porto kommer i tillegg. Bøkene kan bestilles mot forutbetaling (portotillegg kr. 10,- pr. eksemplar) eller pr. etterkrav.

oversjø 1988 + tilgodeseddel. SCHAEZLE AG, CH-8832 WOLLERAU.

GODE UTVALG fra Norge, Skandinavia, Europa, hele verden, sendes til gj.syn. Gode rabatter. Alltid fulle hefter. Jan Birger Olsen, Sigurds gt. 2, 3250 LARVIK.

UTVALGSHEFTER fra Vest-Tyskland, Berlin, DDR og en rekke vesteuropeiske land sendes uten kjøpetvang. Ernst Olaf Lilleaas, Postboks 46, 4251 KOPERVIK.

UTVALGSHEFTER fra Norge, Sverige, Danmark, Finland, Island sendes uten kjøpetvang. Ernst Olaf Lilleaas, Postboks 46, 4251 KOPERVIK.

BREVKLIPP, 200 g minst hälften storformat: Sverige eller Danmark Nkr. 50:.. Portofr. vid förskottsbet. i sedlar eller til svensk postgiro nr. 9 91 59-6. Lennart Runfors, Gotlandsgatan 1, S-602 17 Norrköping.

SVERIGE og NORDEN stpl. postfr. og hefter. Min fyldige prisliste omfatter det meste fra 1855—1987. Sendes gratis. Kjell Holmgren, Acktjära 6303, S-82100 Bollnäs. Tel. 27852109.

nft

UTVALG ØNSKES:

HALDEN FK ønsker utvalg fra Norden, Holland, Italia, Tyskland, Estland og Polen. Telekom., sjakk og medisin. 5% prov. og returporto (rek.) belastes selger. Bytteleder: S. Løkkeberg, Torpedalsvn. 30, 1790 TISTEDAL.

POLARSIRKELEN FK søker bedre utvalg Norge samt Norden. 10% prov., klubben bet. returporto (rek.). Bytteleder K. Søren, Lerkevn. 4, 8600 MO.

AALESUND FK ønsker utvalg Norge, Europa og Brit. kol. før 1936, brev og stempler fra Sunnmøre. 10% prov. Aalesund FK, v/byttelederen, Postboks 612, 6001 ÅLESUND.

STJØRDAL FK ønsker utvalg fra Europa, CEPT, Russland før 1960, Estland, Amerika, Canada. Bytteleder Johan E. Øyan, Sig. Jarls v. 13, 7500 STJØRDAL.

LILLEHAMMER FK søker utvalg i god kvalitet fra hele verden. 5% provisjon, returporto belastes eier. Lillehammer FK v/bytteleder, Boks 32, 2601 LILLEHAMMER.

NAMSOS FK søker bedre utvalg fra Norden, Vest-Europa, USA, Canada, Australia, Tsjekosk. Motiv: Blomster, båter, fugler, forhistoriske dyr. Norsk utvalg priset etter HK ønskes ikke. Sirkulasjonstid ca. 3 mnd. 10% provisjon til klubben. Utvalg sendes: Namsos FK, Boks 20, 7801 NAMSOS. Mrk. Bytteleder.

KONGSBERG FK ønsker utvalg fra Norden, Europa, USA, Canada og Røde Kors merker. 5% prov. til klubben. Returporto (rek.) belastes eier. Bytteleder Olaf Amundsen, Klemstgt. 8, 3600 KONGSBERG.

nft

BYTTE M.M.:

TSYKENGCO. Send 1000 bl. Norge eller Skandinavia og motta 200 forskj. England m/ Samveldet eller 200 forskj. Tyskland. Laursen, Irlandsvej 74, DK-2300 KØBENHAVN S.

SEND 250 ulike norske merker og jeg sender deg 275 ulike Sverige i bytte. K.-A. Holmqvist, Box 5020, S-25005 HELSINGBORG. OFF-medlem.

SØKER seriøs byttepartner i alle vesteuropeiske land. Gir Øst-Europa**/stpl./FDC, Gammel-Europa, Cuba, Vietnam, Mongolia, Korea alt ** mot vesteuropeiske nyheter** og tema hele verden. Snarlig svar. Send rek. til: Leonid Yurko, P.O.Box 52, 332440 BERDYANSK, Ukraina, USSR.

nft

ØNSKES:

ØNSKER Ønsker tilbud på brev med nr.st. 61 (Evje), nr. 86 (Gjerestad), nr. 372 (Lyngør), nr. 239 (Risør) og nr. 91 (Grimstad). Enkeltmerker med disse stemplene også av interesse. Kjøp/bytte. Kjell Pedersen, Opalvn. 2, 4875 NEDENES.

KLASSISK materiale, posthistorie, sjeldne utgaver fra Japan, Korea, China, Thailand, etc. Vennligst kontakt meg og send fotokopier: H. Iida, P.O.Box 11, Hayama, Kanagawa, JAPAN 240-01. (Medlem av ASDA & PTS.)

BELGISK CONGO-RUANDA URUNDI ønskes. Brev, postkort, helsaker, samt bedre merker kjøpes/byttes mot dine ønsker. Send fotokopi og pris. Ewald Olsen, Kronhjortløkken 88, Korup, DK-5210 ODENSE.

nft

FORBUNDSKLUBBER

ALSTAHAUG OG OMEGN**FILATELISTKLUBB,**

Postboks 38, 8801 Sandnessjøen.

ALTA FRIMERKEKLUBB,c/o R. Simonsen, Møllebakken 2,
9510 Elvebakken.**ARENDAL FILATELISTKLUBB,**

Postboks 154, 4801 Arendal.

ASKER FILATELISTKLUBB av 1976,Kont. Ole Gulliksen,
Heggedalsmarka 37, 1380 Heggedal.**ASKER OG BÆRUM****FRIMERKEKLUBB,**

Postboks 536, 1301 Sandvika.

BARDUFOSS FILATELISTKLUBB,

Boks 7, 9201 Bardufoss.

BERGENS FILATELIST-KLUB,

Boks 846, 5000 Bergen.

BODØ FILATELISTKLUBB,

8000 Bodø.

BRYNE FRIMERKEKLUBB,

Boks 300, 4341 Bryne.

DRAMMENS FILATELISTKLUBB,Postboks 2335 Strømsø,
3003 Drammen.**ELVERUM MYNT- OG****FRIMERKEKLUBB**

Enervn. 18, 2400 Elverum.

FARSUND FILATELIST-FORENING,

Boks 146, Farsund.

FAUSKE FILATELISTKLUBB,

Møllvn. 24A, 8200 Fauske.

4-SKILLING BLÅ,v/Otto Fotland, Stasjonsgt. 20B,
3040 Gulslogen.**FLEKKEFJORD FILATELISTKLUBB,**

Postboks 97, 4401 Flekkefjord.

FREDRIKSTAD FILATELISTKLUBB,

Postboks 536, 1620 Gressvik.

FRIMERKE-RINGEN POSTHORN,

Postboks 516 Sentrum, Oslo 1.

FØRDE FRIMERKEKLUBB,

Boks 422, 6801 Førde.

GJØVIK FILATELISTKLUBB

Box 212, 2801 Gjøvik.

GRIMSTAD FILATELISTKLUBB,

Boks 3, 4891 Grimstad.

HADELAND FRIMERKEKLUBB,

2760 Brandbu.

HALDEN FILATELISTKLUBB,

Boks 28, Glenne, 1750 Halden.

HAMAR FILATELISTKLUBB,

Boks 486, 2301 Hamar.

HAMMERFEST FILATELISTKLUBB,

Postboks 1156, 9601 Hammerfest.

HAREID OG ULSTEIN**FRIMERKEKLUBB,**

v/Tor Flatin, 6065 Ulsteinvik.

HAUGESUND FILATELISTKLUBB,

Boks 525, 5501 Haugesund.

HØNEFOSS FILATELISTKLUBB,v/Gunnar Vamraak,
Loveien 13, 3500 Hønefoss.**HÅLOGALAND FILATELISTKLUBB,**

Boks 485, 9401 Harstad.

IBESTAD FILATELISTKLUBB,

Boks 67, 9450 Hamnvik.

JESSHEIM FRIMERKEKLUBB,

Boks 120, 2051 Jessheim.

KARMØY FRIMERKEKLUBB,

Postboks 29, 4270 Åkrehamn.

KONGSBERG FILATELISTKLUBB,

Postboks 243, 3601 Kongsberg.

KRISTIANSAND FILATELISTKLUBB,

Boks 301, Kristiansand.

KRISTIANSUND FILATELISTKLUBB,

Boks 390, 6500 Kristiansund N.

KVÆFJORD FILATELISTKLUBB,v/Svenn Johansen,
Skallan, 9410 Borkenes.**LILLEHAMMER FILATELISTKLUBB,**

Boks 32, 2601 Lillehammer.

LOFOTEN FILATELISTFORENING,

Postboks 300, 8370 Leknes.

LUND FILATELISTKLUBB,

4460 Moi.

MANDAL FILATELISTKLUBB,

4500 Mandal.

MOLDE FILATELISTKLUBB,

Postboks 470, 6401 Molde.

MOSS FILATELISTKLUBB,

Postboks 418, 1501 Moss.

NANNESTAD FRIMERKEKLUBB,

Postboks 60, 2030 Nannestad.

NAMSOS FRIMERKEKLUBB,

Boks 20, 7801 Namsos.

NARVIK FILATELISTKLUBB,

Bjørnfjellgt. 11, 8500 Narvik.

NESODDEN FRIMERKEKLUBB,

Boks 147, 1450 Nesoddtangen.

NITTEDAL-HAKADAL**FRIMERKEKLUBB**

Postboks 20, 1482 Nittedal.

NORDENFJELDSKE**FILATELISTFORENING**

Boks 690, 7001 Trondheim.

NORDRE VESTFOLD**FILATELISTKLUBB,**

Postboks 56, 3081 Holmestrand.

NOTODDEN FILATELISTKLUBB,

Postboks 20, 3671 Notodden.

ODDA MYNT & FRIMERKEKLUBB,

Boks 211, 5751 Odda.

OPPDAL FRIMERKEKLUBB,

Boks 75, 7341 Oppdal.

OSLO FILATELISTKLUBB,Boks 298, Sentrum 0103,
Oslo 1.**POLARSIRKELEN FRIMERKEKLUBB,**

Boks 169, 8601 Mo i Rana.

RAUFOSS FRIMERKEKLUBB

Postboks 11, 2831 Raufoss.

RINGEBU FILATELISTKLUBB,

2630 Ringebu.

SANDEFJORD FILATELISTKLUBB,

Postboks 272, 3201 Sandefjord.

SANDNES FILATELISTKLUBB,

Boks 406, 4301 Sandnes.

SARPSBORG FILATELISTKLUBB,

Eilertsensv. 6, 1700 Hafslandsøy.

SENTRUM FILATELISTKLUBB,

Boks 614, Sentrum, Oslo 1.

SKEDSMO FRIMERKEKLUBB,

Postboks 31, 2001 Lillestrøm.

SKIEN FILATELISTKLUBB,

Boks 211, 3701 Skien.

SOGNDAL FRIMERKEKLUBB,

Boks 195, 5801 Sogndal.

STATFJORD FILATELISTKLUBB,Statfjord «A»,
5069 Bergen Lufthavn.**STAVANGER FILATELIST-KLUB,**

Postboks 604, 4001 Stavanger.

STEINKJER FRIMERKEKLUBB,

Boks 1056, 7701 Steinkjer.

STJØRDAL FRIMERKEKLUBB,

Boks 46, 7501 Stjørdal.

STORD FRIMERKEKLUBB,

Boks 176, 5400 Stord.

SØR-VARANGER FILATELISTKLUBB,

Øbergvn. 20, 9910 Bjørnevatn.

TJØME FILATELISTKLUBB,

Postboks 34, 3145 Tjøme.

TROMS FILATELISTKLUBB,

Boks 1044, 9001 Tromsø.

VADSØ FILATELISTKLUBB,

Postboks 35, 9801 Vadsø.

VESTERÅLEN FILATELISTKLUBB,

Boks 162, 8430 Myre.

VOSS FRIMERKEKLUBB,

5720 Palmafossen.

VÅGÅ FILATELISTKLUBB,

2680 Vågåmo.

ØRSTA FILATELISTKLUBB,

6172 Håvoll.

AALESUND FILATELISTKLUBB,

Postboks 612, 6001 Ålesund.

ÅNDALSNES FRIMERKEKLUBB,

Boks 62, 6301 Åndalsnes.

Tilsluttede klubber:

NORSK POSTHISTORISK SELSKAP,c/o Postmuseet, Postboks 1051,
Sentrum 0104, Oslo 1.**LANDSFORENINGEN FOR NORSKE****MOTIVSAMLERE,**

Postboks 49, 5032 Minde.

NORSK FILATELISTFORBUNDS**UNGDOM,**

Postboks 875, Sentrum 0104, Oslo 1.

NYTT

ÅLAND

4.1. -88

NYTT

Specialfrimärket utges med anledning av Postens 350-års jubileum och avbildar postutväxling vid postbryggan i Eckerö med post- och tullhuset i bakgrunden.

— På FDC:n finns det avbildat milstolpen vid gamla postrotevägen i Vårdö, 9 km från Bomarsund och 24 km från Kumlinge.

Mariehamn
4.1.1988
Första dagen

FÖRSTADAGSSTÄMPEL

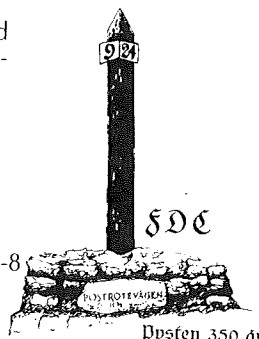
BESTÄLLNINGAR OCH INFORMATION

Mariehamns postkontor

PB 100

SF-22101 MARIEHAMN, ÅLAND

Tel. 358 28 14 460/41, postgirokonton TU 1715-8

Posten 350 år

NORSK FILATELISTFORBUND

Sekretariatet: Dronningensgate 15, værelse 340, Oslo 1.
Kontortid: Tirsd., onsd. og tors. 10-15. Tlf.: (02) 41 61 40.
Sekretær: Efrén Rebolledo, postboks 875, Sentrum, 0104 Oslo 1.

FORBUNDSSTYRET

President: Ingolf Kopelrud, Sjøråkn. 1, 4070 Randaberg.
Visepresident: Erling Aune, Granlia 28B, 5080 Eidsvåg i Åsane.

Styremedlemmer: Torbjørn Hallgren, Stubbsvingen 46, 7036 Trondheim, Per Kindem, Stubberudvn. 12, 1750 Halden, Torbj. Larsson-Fedde, Skottegt. 4, 4550 Farsund, Sven Andersen, Langåsvn. 9, 0880 Oslo 8, Ivar Sundsbø, Jomfrustien 12C, 1179 Oslo 11.

NORSK FILATELISTISK TIDSSKRIFT

UTGITT AV NORSK FILATELISTFORBUND

Redaktør:

ERLING SJONG, Boks 2177, 7001 Trondheim.
Tlf. 07/92 01 37.

Annonsepriser for 1988
norske annonsører:

2. omslagsside	kr. 2400,00 + mva
3. omslagsside	kr. 2400,00 + mva
4. omslagsside	kr. 2650,00 + mva
1/1 side	kr. 2150,00 + mva
1/2 side	kr. 1300,00 + mva
1/4 side	kr. 850,00 + mva
1/8 side	kr. 600,00 + mva

Advertising rates for 1988
foreign advertisers:

kr. 2400,00 net
kr. 2400,00 net
kr. 2650,00 net
kr. 2150,00 net
kr. 1300,00 net
kr. 850,00 net
kr. 600,00 net

Anzeigenpreise für 1988
die Ausländischer:

kr. 2400,00 net
kr. 2400,00 net
kr. 2650,00 net
kr. 2150,00 net
kr. 1300,00 net
kr. 850,00 net
kr. 600,00 net

Forretningsfører:

TOR SKAUGE, Boks 2517, N-7002 Trondheim.

Tlf. 07/52 18 70 (Kontor), 07/91 76 26 (Privat)

Postgiro nr. 359 7200. Bankgiro 5361.64.21928

Tidsskriftet sendes gratis til medlemmene i klubber tilsluttet Norsk Filatelistforbund.

Årsabonnement direkte i Norge og

Norden forøvrig 1988 kr. 130,00

Annual Subscription to Europe kr. 145,00

Subscription outside of Europe by air mail: kr. 155,00

Løssalgsspris kr. 13,50.

Småannonser (trelinjers) kr. 25,00 + moms.

Opplag 7600 eksemplarer.

Tidsskriftet kommer ut med ti nummer i året. I månedene mai/juni og juli/august blir det sendt ut dobbeltnumre.

Bestillinger på tidsskrift, sætrykk, enkelte numre samt korrespondanse angående annonser, sendes forretningsføreren.

TRYKK: ADRESSEAVISEN FOTOSATS/OFFSET 7000 TRONDHEIM

ISSN 0332-8848

Innleveringssted: 7000 Trondheim

VI MINNER OM

- at særfrimerker utgitt før 1.1.1987 og miniatyrarket «Norsk Arbeidsliv» utgitt 9.10.1987, inndras for salg ved postkontorene 31.12.1987.
- at årssett norske frimerker for 1981, 1982 og 1983 kan kjøpes/ bestilles ved postkontorene *innen* 31.12.1987. Deretter vil de bli tatt ut av salg.

GOD JUL
og
GODT NYTTÅR

ønsker vi alle våre forbindelser, frimerkevenner, museumsvenner og alle lesere av Norsk Filatelistisk Tidsskrift.

POSTENS FILATELITJENESTE - POSTDIREKTORATET - POSTMUSEET

XX 0025577
DERAM ODD

A131

03

RIS SKOLEV 19

0373 OSLO 3

Adresseforandringer innmeldes for
teabonnenter til:

's forretningsfører

s 2517

2 Trondheim

For klubbmedlemmer til vedk. klubb

Vi takker for en hyggelig forbindelse i 1987

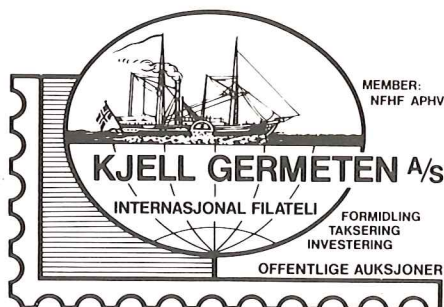
1987 ble vårt beste år til nå. Vi omsatte frimerker og filatelistiske objekter for ca. 14 mill. kr. takket være den solide oppslutningen fra våre kunder og den store tilliten fra våre innleverere.

*Solgt for kr. 787.000,-
Skandinavisk omsetningsrekord!*

Vi trenger flere kvalitetsobjekter!

Kommende auksjon finner sted i SAS-hotellet lørdag 16. april 1988. Innleveringen er i full gang, og flere internasjonale toppobjekter er allerede sikret. Siste frist er 1. februar, men det vil være en fordel å være ute i god tid før det. Vi foretar gratis vurdering og kan gi kontant forskudd.

Elisenbergveien 19 (02) 441914
P.O.Box 3088, Elisenberg Oslo 2

VI ØNSKER ALLE EN RIKTIG GOD JUL!